

Research Paper

Study on the Impact of Family Ties on the Components Related to Development in Iran

Fateme Modiri ^{*1}

¹ Associate Professor of Sociology, Family Studies Department, National Institute for Population Research, Tehran, Iran, fateme.modiri@nipr.ac.ir

[10.22080/ssi.2025.28938.2270](https://doi.org/10.22080/ssi.2025.28938.2270)

Received:

April 6, 2025

Accepted:

July 28, 2025

Available online:

March 5, 2026

Keywords:

Women's Employment,
Trust, Family Ties,
Economic Growth,
Political Participation

Abstract

Objective: The impact of positive family relationships on some aspects of personal and social life is clear to anyone. But some studies have shown that the impact of strong family ties on some components related to development is disputed. Based on this, the present research investigated the impact of family ties on attitudes and behaviors related to economic growth, political participation, women's employment, and trust. **Methods:** The data was taken from the national survey of global values in Iran in 2019, which was conducted with 1499 samples. The secondary analysis method was used to achieve the research objectives. SPSS software was used to describe the data, and Chi-square, Kendall, and logistic regression statistical tests were used to analyze the data. **Results:** The findings showed that there was no significant relationship between family ties and components related to economic growth, interpersonal trust, women's employment, and political participation, and there was a significant relationship with generalized trust. **Conclusion:** In general, it can be said that in our society, family ties do not have a negative impact on the components that require development and survival in the modern world, and in expressing the impact of family relationships on other different dimensions of economic and social life, it is necessary to consider the heterogeneity between countries.

*Corresponding Author: Fateme Modiri

Address: Family Studies Department, National Institute for Population Research, Tehran, Iran.

Email: fateme.modiri@nipr.ac.ir

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

2538-3612 © The Author(s)

Published by University of Mazandaran

Extended Abstract

1. Introduction

There is almost no dispute about the impact of positive family relationships on some aspects of individual and social life. However, there are challenges regarding the impact of these relationships on some components. For example, some studies have shown that strong family ties can negatively impact political participation, trust, or economic development. In societies like Iran, where family has always been of great importance, examining this issue is more important. Since different phenomena, even despite their apparent similarity in different societies, can be affected by different causes and factors and result from different factors, it is necessary to examine family ties in each society and identify their correlates. Accordingly, this study seeks to answer the fundamental question of whether family ties in Iran have a negative impact on components such as trust, political participation, and economic productivity.

2. Methods

The present study is descriptive-analytical, and the secondary analysis method has been used to achieve the research objectives. In this research, considering the possibilities and data, the effect of family ties on attitudes related to the economy, productivity and growth, job security, behavior and attitude towards the labor market, attitude towards women, women's participation in the labor market, willingness to innovate, political participation and actions, and trust has been examined. The data was taken from the Global Values Project in Iran conducted in 2019. A total of 1499 samples were collected from all provinces (except Kohgiluyeh and Boyer Ahmad). The distribution of gender, age, urban and

rural areas, and population distribution in the provinces in Iran and in the sample were almost the same, and it can be said that the research sample was representative and the research findings can be generalized to Iranian society. In examining the impact of family ties on individuals' behaviors and attitudes regarding various aspects of economic and social life, the variables of gender, marital status, age, education, household income, and religiosity were controlled in the models. SPSS software was used to describe the data, and Chi-square, Kendall, and logistic regression statistical tests were used to analyze the data.

3. Results

Almost half of the respondents were male, and half were female; 61.4 percent were in the age group of 30 to 59 years. The highest percentage of men and women had a diploma or pre-university education. Employment was much higher among men than among women. About 55 percent of men and 21 percent of women were employed full-time, part-time, or self-employed, and about a quarter of the respondents were housewives. The highest income level of respondents was reported to be average. Among respondents, 64.4 percent were married, about 30 percent were single, and about 5 percent reported divorce, cohabitation, and separate marital life; 44.3 percent of respondents reported a high level of family ties, 32.1 percent reported a medium level of family ties, and 23.6 percent reported a low level of family ties. Family ties do not have a significant effect on household income. Income is significantly affected by gender, marital status, and education in such a way that men, married people, and people with non-university education report lower income. Also, family ties do not have a significant effect on the level of

job security of individuals, and job security is significantly affected by education, income, and age in such a way that job security is lower in people with non-university education, in people with lower income, and in people of a younger age. Family ties do not have a significant effect on political participation. Men, married people, people with higher incomes, and people at younger ages are more interested in politics. Family ties do not have a significant effect on political performance. Signing petitions is more common among men, people with higher education, and people at younger ages; protest actions are more common among people with higher education; peaceful demonstrations are more common among men and people with higher education and income. There were more strikes among people with university education and people with less religiosity. In general, it can be said that people with university education have higher incomes, and those with lower levels of religiosity have higher political performance. Family ties do not have a significant effect on women's employment, and women's employment is significantly affected by the level of education. Interpersonal trust is higher in people with higher education, older people, and more religious people, and family ties do not have a significant effect on interpersonal trust. People with lower education, higher religiosity, and higher family ties have higher generalized trust.

4. Conclusion

Family ties do not have a significant effect on household income levels and job security; women's employment; interest in politics, political debate, and belonging to political parties; protest actions, peaceful demonstrations, and strikes; and interpersonal trust. Family ties are significantly related to trust in

governmental and non-governmental organizations and institutions. People with higher family ties also have higher generalized trust. Daniel and Gies (2016) believe that cross-country heterogeneity should be considered in expressing the effect of family ties. According to them, strong family ties have a significant negative effect on labor force participation, trust, and geographic mobility only in high-income countries. This negative relationship disappears at lower levels of development and can even be reversed. In developing countries, although family ties are associated with reduced female participation in the labor market, they are also directly related to traditional family values, and ultimately, strong family ties, through various means such as marriage or living arrangements, play a key role in creating valuable economic networks and compensate for weaker formal institutions. Ferrara (2003) has suggested two complementary methods in his research that could also be effective in Iran. According to Ferrara's study, membership in an ethnic group can shape individual incentives in credit transactions, and non-compliance with obligations becomes more costly for family members. By lending to a member of the kinship group, an individual can create an obligation to reciprocate in the form of future loans.

Funding

This article is extracted from the research project approved by the National Institute for Population Research, entitled "Investigation of economic, social, and demographic correlates of family ties".

Authors' contribution

The author confirms sole responsibility for the following: study conception and design, data collection, analysis and

interpretation of results, and manuscript preparation.

Conflict of interest

The author declared no conflict of interest.

علمی پژوهشی

بررسی تأثیر پیوندهای خانوادگی بر مؤلفه‌های مرتبط با توسعه در ایران

فاطمه مدیری^{۱*} ^۱ دانشیار جامعه‌شناسی، گروه مطالعات خانواده، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، تهران، ایران، fateme.modiri@nipr.ac.ir [10.22080/ssi.2025.28938.2270](https://doi.org/10.22080/ssi.2025.28938.2270)

چکیده

اهداف: تأثیر روابط مثبت خانوادگی بر برخی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی بر کسی پوشیده نیست، اما برخی مطالعات نشان داده، تأثیر پیوندهای خانوادگی قوی بر برخی از مؤلفه‌های مرتبط با توسعه محل مناقشه است. بر اساس این، در این مقاله به بررسی تأثیر پیوندهای خانوادگی بر نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با رشد اقتصادی، مشارکت سیاسی، اشتغال زنان و اعتماد پرداخته‌ایم. **روش مطالعه:** داده‌های مقاله برگرفته از پیمایش ملی ارزش‌های جهانی در ایران بوده که در سال ۱۳۹۹ و با ۱۴۹۹ نمونه انجام شده است. در دست‌یابی به اهداف تحقیق از روش تحلیل ثانویه و از نرم‌افزار اسپاس‌اس در توصیف داده‌ها و از آزمون‌های آماری خی‌دو، کندال و رگرسیون لجستیک در تحلیل داده‌ها استفاده شده است. **یافته‌ها:** یافته‌ها نشان داده که بین پیوندهای خانوادگی با مؤلفه‌های مرتبط با رشد اقتصادی، اعتماد میان‌فردی، اشتغال زنان و مشارکت سیاسی رابطه معنادار نداشته و با اعتماد تعمیم‌یافته رابطه معنادار داشته است. **نتیجه‌گیری:** به‌طورکلی می‌توان گفت که در جامعه ما، پیوندهای خانوادگی بر مؤلفه‌هایی که مستلزم توسعه و بقا در جهان مدرن است، تأثیر منفی ندارد و در بیان تأثیر روابط خانوادگی بر دیگر ابعاد مختلف زندگی اقتصادی اجتماعی، در نظر داشتن ناهمگونی بین کشورها ضروری است.

تاریخ دریافت:

۱۷ فروردین ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۶ مرداد ۱۴۰۴

تاریخ انتشار:

۱۴ اسفند ۱۴۰۴

کلیدواژه‌ها:

اشتغال زنان؛ اعتماد؛ پیوندهای خانوادگی؛ رشد اقتصادی؛ مشارکت سیاسی

* نویسنده مسئول: فاطمه مدیری

آدرس: گروه مطالعات خانواده، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، تهران، ایران.

این مقاله با دسترسی آزاد تحت مجوز بین‌المللی کربیتو کامنز از نوع نسبت‌دادن-غیرتجاری-بدون انشقاق ۴/۰ است.

ناشر: دانشگاه مازندران © نویسنده(گان) ۲۵۳۸-۳۶۱۲

۱ مقدمه و بیان مسأله

کرد. نظر وی، برخلاف دیدگاه رایج در اقتصاد است که توسط آدام اسمیت^۷، اقتصاددان اسکاتلندی، توضیح داده شده است. براساس دیدگاه اسمیت، افراد بر بهبود شرایط اقتصادی شخصی خود تمرکز دارند و به جوامع خود کمک می‌کنند تا در این فرآیند ثروتمندتر شوند (دره‌بیدی و رضایی، ۱۳۸۸).

بررسی وضعیت پیوندهای خانوادگی و ارتباط آن با سایر پدیده‌های اجتماعی و تأثیر آن بر ابعاد مختلف زندگی اجتماعی اهمیتی انکارناشدنی دارد. ازجمله اینکه ارزش‌های فرهنگی مانند ساختار خانواده در طول زمان بسیار پایدار هستند (Alesina & Bertrand & Schoar, 2006) (Giuliano, 2007). رضایت از زندگی با پیوندهای قوی خانوادگی ارتباط مثبت دارد (Alesina & Giuliano, 2007). نقش فرهنگ بر پیامدهای اقتصادی نیز در مطالعه گایاسو^۸ و همکاران (2006) نشان داده شده است. همچنین انتقال ارزش‌های مربوط به خانواده مهم است و به رابطه میان والدین و فرزندان متکی است. والدین به فرزندان ارزش‌هایی در مورد اعتماد به خانواده یا اعتماد به دیگران را به‌طور کلی‌تر آموزش می‌دهند (Tabellini, 2008). از سوی دیگر در تحلیل این روابط می‌بایست به فاکتورهای دیگر نیز توجه داشت. به‌عنوان مثال مشارکت سیاسی فقط تحت تأثیر پیوندهای خانوادگی قرار نمی‌گیرد و بسیاری از عوامل دیگر نیز مهم هستند. گلیسر و همکاران^۹ (2007) نشان داده‌اند که علاوه بر پیوندهای خانوادگی، تحصیلات نیز به‌شدت با مشارکت سیاسی مرتبط است. بنابراین تأثیر روابط خانوادگی پیچیده است، چند علیتی است و یک‌طرفه نیست و نیاز به بررسی دقیق دارد که در این تحقیق به بخشی از آن اشاره خواهد شد.

در اهمیت خانواده به‌عنوان یک ساختار سازمانی اساسی، تردیدی نیست. در تأثیر روابط مثبت خانوادگی بر برخی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی ازجمله سلامت، تقریباً مناقشه‌ای وجود ندارد، اما در تأثیر این روابط بر برخی مؤلفه‌ها، چالش‌هایی مطرح است. پیوندهای خانوادگی می‌تواند اشکال متفاوتی از پیوندهای بسیار قوی بین اعضا تا ساختار فردگرا داشته باشد. برخی مطالعات نشان داده‌اند که پیوندهای خانوادگی قوی می‌تواند بر برخی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی ازجمله مشارکت سیاسی، اعتماد یا توسعه اقتصادی تأثیر منفی داشته باشد. به‌عنوان مثال برخی معتقدند فرهنگ‌های مبتنی بر روابط بسیار قوی خانوادگی ممکن است مانع توسعه اقتصادی شوند. این ایده به نظرات وبر^۱ (1904) برمی‌گردد که معتقد است ارزش‌های خانوادگی قوی اجازه توسعه اشکال فردی کارآفرینی را که برای شکل‌گیری سرمایه‌داری اساسی است، نمی‌دهد. بانفیلد^۲ (1958) در مطالعه تفاوت‌های توسعه‌ای میان بخش جنوبی و شمالی ایتالیا به نقش "خانواده‌گرایی آمورال"^۳ در جنوب ایتالیا اشاره دارد. از دید وی، وابستگی شدید به خانواده مانع از توسعه نهادها و سازمان‌های عمومی می‌شود. هنگامی که افراد به گونه‌ای تربیت می‌شوند که تنها به اعضای نزدیک خانواده خود اعتماد کنند، درواقع به آن‌ها آموزش داده می‌شود که به افراد خارج از خانواده بی‌اعتماد باشند و این امر مانع توسعه نهادهای رسمی می‌شود. فوکویاما^۴ (1995) و پاتنام^۵ (1993) نیز نشان دادند که فقدان اعتماد متقابل برای توسعه مضر است و پیوندهای قوی خانوادگی، پیامدهای اقتصادی فراگیری دارد. گامبتا^۶ (1990) نشان داده که یک ویژگی مهم خانواده‌های مافیایی این است که فقط می‌توان به اعضای خانواده اعتماد

⁶ Gambetta

⁷ Adam Smith

⁸ Guiso

⁹ Glaeser et al.

¹ Weber

² Banfield

³ Amoral Familism

⁴ Fukuyama

⁵ Putnam

خانوادگی با مؤلفه‌های مذکور اشاره داشته و برخی تفاوت‌های میان جوامع را نشان داده‌اند.

پیوندها و ارزش‌های خانوادگی از عوامل مهمی هستند که ممکن است بر تصمیم‌های مختلف اقتصادی تأثیرگذار باشند. بسیاری از تصمیمات مرتبط با بازار کار مانند نوع شغل، دستمزد، فرصت‌های شغلی، مالکیت خانه و ثروت مالی در داخل خانواده گرفته می‌شود و به ارزش‌های خانواده بستگی دارد. در تعدادی از مطالعات، نشان داده شده است که پیوندهای قوی خانوادگی، مشارکت زنان را در بازار کار کاهش، تولید خانگی را افزایش و اتکا به بازار را کاهش می‌دهد و تجمیع ریسک در میان اعضای خانواده را تسهیل می‌کند (Alesina & Ljungqvist, 2011; Giuliano, 2010, 2011). برتراند و اسکوار^۱ (2006) نشان داده‌اند که پیوندهای خانوادگی قوی‌تر، در جوامعی که درآمد سرانه پایین‌تر دارند، بیشتر است. جوامع با پیوندهای قوی خانوادگی دارای شرکت‌های کوچک‌تر، خوداشتغالی بیشتر و شرکت‌های تحت کنترل خانواده هستند. به‌طور قابل توجهی، همبستگی بین تولید ناخالص داخلی سرانه و ارزش‌های خانواده با شرطی شدن اعتماد باقی می‌ماند. در مقابل، هیچ ارتباط آماری معناداری بین تولید ناخالص داخلی و اعتماد پس از شرطی شدن به ارزش‌های خانواده وجود ندارد. یک تفسیر از این یافته است که رابطه بین تولید ناخالص داخلی و اعتماد در نهایت از طریق استحکام خانواده‌ها می‌گذرد.

هات و روزن^۲ (2000) دریافتند که فرزندان پدران خوداشتغال بیش از سایرین به خوداشتغالی تمایل دارند. بنابراین نرخ پایین تاریخی خوداشتغالی در میان آفریقایی آمریکایی‌ها و لاتین تبارها ممکن است به نرخ پایین معاصر آن‌ها کمک کند. سطح خوداشتغالی در ایالات متحده با ساختار خانواده همبستگی دارد. بچه‌های خانواده‌های بزرگ‌تر و

پیوندهای خانوادگی مهم هستند و در صورت فقدان و یا عدم کفایت آن، دیگر ابعاد اقتصادی اجتماعی دستخوش تغییراتی ناخواسته خواهند شد. در جوامعی مانند ایران که خانواده همواره حائز اهمیت فراوان بوده (صباغچی و همکاران، ۱۴۰۳؛ مهدوی و مدیری، ۱۳۹۶)، بررسی این موضوع اهمیت بیشتری دارد و در این حوزه خلأ پژوهشی محرز است. آیا پیوندهای خانوادگی مانعی بر سر راه توسعه است؟ آیا اعتماد به خانواده با اعتماد میان‌فردی و اعتماد تعمیم‌یافته رابطه معکوس دارد؟ آیا پیوندهای خانوادگی بر مؤلفه‌هایی از قبیل اعتماد، مشارکت سیاسی و بهره‌وری اقتصادی که لازمه روابط در عصر مدرن است، تأثیر منفی دارد؟ از آنجاکه پدیده‌های مختلف حتی با وجود شباهت ظاهری در جوامع مختلف می‌تواند تحت تأثیر علل و عوامل مختلفی قرار گیرد و از عوامل متفاوتی منتج شود، بنابراین لازم است پیوندهای خانوادگی در جامعه ما بررسی شده و همبسته‌های آن شناسایی شود. بر اساس این، در این مقاله رابطه میان پیوندهای خانوادگی با نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی، از جمله نگرش‌های مرتبط با اقتصاد، بهره‌وری و رشد، امنیت شغلی، رفتار و نگرش به بازار کار، مشارکت و اقدامات سیاسی، اعتماد بین فردی و تعمیم‌یافته بررسی خواهد شد. بنابراین این مقاله در پی پاسخ‌گویی به این سؤال اساسی است که آیا پیوندهای خانوادگی در جامعه ما بر مؤلفه‌هایی از قبیل اعتماد، مشارکت سیاسی و بهره‌وری اقتصادی، تأثیر منفی دارد؟

۲ پیشینه و چارچوب نظری

۲٫۱ پیشینه تحقیق

شواهد تجربی نسبتاً کمی درباره رابطه میان پیوندهای خانوادگی با مؤلفه‌های مرتبط با توسعه وجود دارد. برخی مطالعات به رابطه پیوندهای

^۲ Hout & Rosen

^۱ Bertrand & Schoar

به‌طور منطقی بازارهای کار تنظیم‌شده را انتخاب می‌کنند، حتی اگر مقررات اشتغال، درآمد کم‌تری ایجاد کند.

فرارا^۴ (2003) نشان داده که چگونه در کشورهای درحال توسعه، به‌ویژه در آفریقا، پیوندهای خانوادگی گسترده، جایگزین بازارهای اعتباری شده است. او از واژه اجرای اجتماعی استفاده کرده و نشان داده که عدم پایبندی به تعهدات برای اعضا پرهزینه‌تر می‌شود؛ زیرا مجازات، به شکل محرومیت از اعتبارات آتی یا سایر تحریم‌های اجتماعی، بر فرزندان متخلف و بر فرد وارد می‌شود. همچنین گروه خویشاوند مجموعه‌ای از وام‌دهندگان بالقوه آینده را فراهم می‌کند که تمایل آن‌ها به وام دادن به رفتار گذشته خانواده وام‌گیرنده بستگی دارد. به‌ویژه به اینکه آیا خانواده وام‌گیرنده در گذشته به یکی از اعضای جامعه وام داده است یا پول منتقل کرده است. با قرض دادن به عضوی از همان گروه خویشاوندی، یک فرد می‌تواند تعهدی برای جبران متقابل از طرف سایر خویشاوندان و همچنین گیرنده، در قالب وام‌های آتی ایجاد کند. او این کانال را مقابله نامیده است. نتایج داده‌های سطح خانوار غنا نشان داده که اجرای اجتماعی و مقابله هر دو نقشی در تعیین دسترسی به اعتبار از اقوام دارند، درحالی‌که آن‌ها بر وام‌های بانک‌ها، تعاونی‌ها و وام‌دهندگان حرفه‌ای تأثیری ندارند. درنهایت، پیوندهای جامعه در معاملات اعتباری پیامدهای رفاهی مهمی دارند.

بنتولیل و ایچینو^۵ (2008) بررسی کردند که چگونه کشورهای با پیوندهای خانوادگی متفاوت (ایتالیا و اسپانیا با پیوندهای خانوادگی قوی و ایالات متحده آمریکا و بریتانیا با پیوندهای کم‌تر قوی) با شوک‌های بیکاری مقابله می‌کنند. یافته‌ها با این دیدگاه که حمایت خانواده و دولت رفاه جایگزین یکدیگر در کاهش پیامدهای شوک‌های بیکاری

آن‌هایی که از ساختارهای سنتی‌تر خانوار می‌آیند، احتمال بیشتری برای خوداشتغالی دارند.

ایده کلی تاد^۱ (1985 و 1990) این است که سنت‌هایی از خانواده هسته‌ای، امکان دور شدن از خانواده را افزایش می‌دهد که می‌تواند دست‌یابی به فرصت‌های اقتصادی مستقل را تسهیل کند. همچنین، ناتوانی در تکیه بر درآمد و مسکن به خانواده می‌تواند روحیه کارآفرینی بیشتری از خوداتکایی و همچنین انگیزه بیشتری برای کار ایجاد کند (Alesina & Giuliano, 2010). گریف و تابلینی^۲ (2012) نشان می‌دهند که در قبایله، تعهدات اخلاقی قوی‌تر، اما محدودتر بوده است. در شهر، تعهدات اخلاقی نسبت به همه شهروندان صرف نظر از نسب تعمیم می‌یابد، اما ضعیف‌تر است.

آلسینا و جولیانو^۳ (2010) نشان می‌دهند که استحکام روابط خانوادگی نشان‌دهنده یک ویژگی اساسی است که رفتارها و نگرش‌های اقتصادی را شکل می‌دهد. روابط خانوادگی قوی، ارتباط مثبت با تولید خانگی، مشارکت کم‌تر نیروی کار زنان و جوانان و رابطه منفی با تحرک جغرافیایی دارد. همچنین رابطه معکوس بین روابط خانوادگی با اعتماد عمومی و مشارکت سیاسی را نشان داده‌اند. آلسینا و همکاران (2009) همبستگی قدرت پیوندهای خانوادگی را با مشارکت پایین‌تر نیروی کار زنان و بزرگسالان جوان نشان داده‌اند. آلسینا و همکاران (2015) معتقدند که بازارهای کار منعطف نیازمند کارگران متحرک جغرافیایی هستند تا کارآمد باشند. در غیر این صورت بنگاه‌ها می‌توانند از بی‌تحرکی کارگران استفاده کنند و به بهای هزینه‌های کارگران، اجازه‌ها بگیرند. در فرهنگ‌هایی با پیوندهای خانوادگی قوی، دور شدن از خانه پرهزینه است. بنابراین، برای محدود کردن اجاره شرکت‌ها و اجتناب از جابه‌جایی، افراد با پیوندهای خانوادگی قوی

⁴ Ferrara

⁵ Bentolila & Ichino

¹ Todd

² Greif & Tabellini

³ Alesina & Giuliano

می‌شوند، مطابقت دارد. به‌عنوان مثال شبکه خانوادگی در بریتانیا ضعیف‌تر از سه کشور دیگر است و برای مرد سرپرست خانوار که در بریتانیا بیکار می‌شود، سخاوتمندانه‌ترین مزایای بیکاری در بین چهار کشور دیگر در نظر گرفته می‌شود.

آلگان و کاهوک^۱ (2005) نشان دادند که کشورهای اوای‌سی‌دی^۲ در دهه‌های گذشته با نرخ‌های اشتغال تا حد زیادی متفاوت مواجه بودند. اما بخش عمده‌ای از ناهمگونی به گروه‌های جمعیتی خاص زنان در سنین برتر برای اشتغال متکی است. نرخ اشتغال با نگرش خانواده همبستگی داشته و در کشورهای اروپایی، ترجیحات قوی‌تر خانوادگی، توان تبیین نرخ پایین اشتغال زنان و کاهش نرخ اشتغال افراد جوان و مسن‌تر را دارد. فرناندز و فوگلی^۳ (2006) و آنتکول^۴ (2000) نشان دادند که تفاوت‌های فرهنگی پایدار می‌تواند نتایج مانند مشارکت زنان را در نیروی کار تعیین کند. آنتکول (2000) نتیجه می‌گیرد درحالی‌که عوامل سرمایه انسانی نقش محدودی ایفا می‌کنند، عوامل فرهنگی مانند سلیقه‌ها در مورد ساختار خانواده و نقش زنان در بازار در مقابل کار در خانه مهم است. گالاسو و پروفتا (2018) نشان می‌دهند که استحکام روابط خانوادگی به نوع سیستم بازنشستگی انتخاب شده توسط یک کشور مربوط می‌شود. جوامع تحت سلطه خانواده‌های هسته‌ای مطلق (یا روابط خانوادگی ضعیف، مانند کشورهای انگلوساکسون) ظهور یک سیستم بازنشستگی را تسهیل می‌کنند که به‌عنوان یک شبکه ایمنی ثابت عمل می‌کند.

درحالی‌که آلسینا و همکاران مدل بازی‌ای را نشان می‌دهند که در آن جوامعی که دارای روابط خانوادگی قوی هستند، به مقررات سختگیرانه بازار کار رأی می‌دهند، دانیل و گیز^۵ (2016) استدلال کرده‌اند که باید در بیان تأثیر روابط خانوادگی، ناهمگونی بین کشوری در نظر گرفته شود. به اعتقاد ایشان، روابط خانوادگی مستحکم تنها در کشورهای با درآمد بالا، بر مشارکت نیروی کار، اعتماد و تحرک جغرافیایی تأثیر منفی قابل ملاحظه‌ای دارد. این رابطه منفی، در سطوح پایین‌تر توسعه، از بین می‌رود و حتی می‌تواند معکوس شود. علاوه بر این، ممکن است که ناهمگونی مشاهده شده از ارزش اقتصادی شبکه‌های خانوادگی در کشورهای توسعه‌نیافته ناشی شود. این نتایج نه تنها اهمیت تأثیرات مختلف و گاه متضاد روابط خانوادگی قوی بر رفتار اقتصادی را برجسته می‌کند، بلکه تعدادی از راه‌های مهم برای تحقیقات آینده را نیز افزایش می‌دهد. در کشورهای درحال توسعه، پیوندهای خانوادگی با کاهش مشارکت زنان در بازار کار همراه

برخی محققان با استفاده از همبستگی روابط خانوادگی و اعتماد میان فردی به موضوع تأثیر پیوند خانوادگی بر اقتصاد پرداخته‌اند. بر اساس این روابط خانوادگی قوی عموماً برای کاهش نیاز به ارتباطات اجتماعی با افراد خارج از خانواده مطرح است؛ زیرا نیازهای افراد در داخل خانواده برطرف می‌شود

مشارکت زنان را در نیروی کار تعیین کند. آنتکول (2000) نتیجه می‌گیرد درحالی‌که عوامل سرمایه انسانی نقش محدودی ایفا می‌کنند، عوامل فرهنگی مانند سلیقه‌ها در مورد ساختار خانواده و نقش زنان در بازار در مقابل کار در خانه مهم است. گالاسو و پروفتا (2018) نشان می‌دهند که استحکام روابط خانوادگی به نوع سیستم بازنشستگی انتخاب شده توسط یک کشور مربوط می‌شود. جوامع تحت سلطه خانواده‌های هسته‌ای مطلق (یا روابط خانوادگی ضعیف، مانند کشورهای انگلوساکسون) ظهور یک سیستم بازنشستگی را تسهیل می‌کنند که به‌عنوان یک شبکه ایمنی ثابت عمل می‌کند.

برخی محققان با استفاده از همبستگی روابط خانوادگی و اعتماد میان فردی به موضوع تأثیر پیوند خانوادگی بر اقتصاد پرداخته‌اند. بر اساس این روابط خانوادگی قوی عموماً برای کاهش نیاز به ارتباطات اجتماعی با افراد خارج از خانواده مطرح است؛ زیرا نیازهای افراد در داخل خانواده برطرف می‌شود

⁴ Antecol

⁵ Daniele & Geys

¹ Algan & Cahuc

² OECD

³ Fernández & Fogli

کرد و همچنین مسیری را برای ارتقاء مسؤولیت اجتماعی در بافت چینی ارائه داد.

آلسینا و جولیانو (2010) رابطه معکوس بین روابط خانوادگی با مشارکت سیاسی را نشان داده‌اند. بانفیلد (1958) استدلال می‌کند که خانواده‌گرایی آمورال منجر به مشارکت پایین مدنی، مشارکت سیاسی پایین، اعتماد عمومی پایین و عدم اعتماد به نهادهای سیاسی می‌شود. جولیانو (2007)، برتراند و اسکوار (2006) و تاد (1985) به‌روش‌های مختلف نشان داده‌اند، ارزش‌های فرهنگی مانند ساختار خانواده در طول زمان بسیار پایدار هستند، والدین ارزش‌هایی را به فرزندان می‌آموزند که فقط به خانواده اعتماد کنند یا به دیگران اعتماد کنند (Bisin & Verdier, 2001; Guiso et al., 2008; Tabellini, 2008).

لیونگه (2011) تلاش کرده به این سؤال پاسخ دهد که آیا پیوندهای خانوادگی مکمل یا جایگزینی برای سرمایه اجتماعی هستند؟ وی رابطه مثبتی بین پیوندهای خانوادگی و فضایل مدنی برقرار نموده که با عدم تأیید تقلب در مالیات و مزایا، فساد و طیفی از ابعاد دیگر بهره‌کشی از دیگران برای منافع شخصی مشخص می‌شود. او نتیجه گرفته که پیوندهای خانوادگی مکملی برای سرمایه اجتماعی است. نتایج وی با یافته‌های قبلی که پیوندهای خانوادگی به‌طور منفی با مشارکت سیاسی مرتبط است و در نتیجه جایگزینی برای سرمایه اجتماعی است، در تضاد است. علاوه بر این، کسانی که مانند تظاهرکنندگان به فعالیت‌های سیاسی می‌پردازند، لزوماً دارای بالاترین فضایل مدنی نیستند. لیونگه نشان داده که افراد در شبکه‌های خانوادگی قوی به‌طور قابل ملاحظه‌ای با تقلب در مالیات و مزایا، فساد و طیف وسیعی از فعالیت‌هایی که شامل منافع شخصی به ضرر افراد دیگر است، مخالفت می‌کنند و افرادی با فضایل مدنی ضعیف‌تر به احتمال زیاد از نظر سیاسی فعال هستند. کسانی که کم‌تر مخالف استثمار دیگران برای منافع

است، از سوی دیگر نیز پیوندهای خانوادگی با ارزش‌های خانوادگی سنتی رابطه مستقیم داشته و پایین آمدن مشارکت زنان در بازار کار به دید سنتی نسبت به زنان مربوط می‌شود. درنهایت پیوندهای خانوادگی قوی از طرق مختلف مانند ازدواج یا ترتیبات زندگی، نقش کلیدی در ایجاد شبکه‌های با ارزش اقتصادی دارند و جبران نهادهای رسمی ضعیف‌تر را می‌کنند. به تعبیر دیگر خانواده به‌عنوان نهاد جایگزین عمل می‌کند. تأثیر کلی روابط خانوادگی قوی همچنان در کشورهای مختلف بستگی به سطح توسعه اقتصادی و نهادی آن‌ها دارد و به‌طور خاص، می‌توان انتظار داشت که تأثیرات مخرب روابط خانوادگی قوی بر رفتار اقتصادی در کشورهای کم‌ثروتمند و کشورهای توسعه‌نیافته وجود نداشته باشد.

بلکسان^۱ (2022) ضمن تأکید بر تأثیر اعتماد اجتماعی بر توسعه سیاسی و اقتصادی جوامع، به بررسی طولی تأثیر ساختار خانواده هسته‌ای بر اعتماد نسبت به دیگران در آلمان پرداخته است. نتایج این مطالعه نشان داده که داشتن فرزند، اعتماد نسبت به دیگران را افزایش می‌دهد، درحالی‌که هم‌زیست بودن زوجین تأثیر منفی بر اعتماد اجتماعی دارد. تأثیر مثبت والدینی بسیار قوی‌تر از تأثیر منفی هم‌زیست بودن است. این نتایج در بین جنسیت‌ها و سنین مختلف ثابت است. وی نشان داده که اعتماد اجتماعی می‌تواند تغییر کند، اما در طول زندگی یک بزرگسال به آرامی تغییر می‌کند.

چنگ^۲ و همکاران (2021) مکانیسم‌های واسطه‌ای بین انسجام خانواده و مسؤولیت اجتماعی نوجوانان را از طریق اعتماد اجتماعی مورد آزمایش قرار داده‌اند. یافته‌ها نشان داده که انسجام خانواده با اعتماد اجتماعی ارتباط مثبتی دارد. بر اساس این یافته‌ها، این مطالعه با نشان دادن روابط بین انسجام خانواده، اعتماد اجتماعی و مسؤولیت اجتماعی، شواهد جدیدی را به ادبیات موضوع اضافه

² Cheng

¹ Blekesaune

داده‌های سطح فردی، همبستگی بین ارزش‌های خانواده و اعتماد کشور به کشور را محاسبه کرده‌اند. این همبستگی در حدود نیمی از کشورها منفی بوده است. به‌عنوان مثال، در ایالات متحده و در کانادا، همبستگی بین اعتماد و ارزش‌های خانواده منفی است. در مقابل، این همبستگی در کشورهایی مانند هند و غنا مثبت است.

۲٫۲ چارچوب نظری

در تبیین نظری تأثیر پیوندهای خانوادگی بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی، برخی بر ارتباط ریشه‌های تاریخی توسعه تأکید کرده‌اند (North, 1981; Acemoglu et al., 2001). بر اساس این تجربه‌های تاریخی پایداری نسبی داشته و انتظار می‌رود که نگرش و رفتار افراد در جوامع مختلف حول و حوش خط پایه^۱ باشد. پاتنام (1983) از مثال ایتالیا استفاده کرده و خاطر نشان کرده که به‌دلایل تاریخی دور، دولت‌های محلی، دادگاه‌ها، مدارس و حتی بخش خصوصی با وجود نهادهای ملی در جنوب بسیار کارآمدتر از شمال ایتالیا هستند. گایاسو و همکاران (2008) تحلیل پاتنام را تأیید کرده و نشان داده‌اند که ساکنان شهرهای ایتالیایی که در آغاز هزاره اول دارای وضعیت شهرهای آزاد بودند، جایی که شهروندان عمیقاً درگیر زندگی سیاسی بودند، امروزه نیز دارای سطح بالاتری از سرمایه اجتماعی و مدنی هستند که با مشارکت در انتخابات و انجمن‌ها و سطح بالاتری از اهدای خون سنجیده می‌شود. ارزش‌های متفاوتی وجود دارد که می‌تواند برای توضیح منابع توسعه‌نیافتگی در یک کشور مناسب باشد. به‌عنوان مثال اعتماد فقط به اعضای خانواده، مانع از ایجاد اعتماد عمومی می‌شود که در هسته بسیاری از نتایج خوب جمعی، از مشارکت سیاسی گرفته تا تشکیل موسسات تا نتایج اقتصادی، وجود دارد (Coleman, 1988, 1990; Putnam, 1993; Fukuyama, 1995; Banfield, 1958; Gambetta, 1988). همچنین سازمان‌دهی خانواده به‌عنوان یک واحد تولیدی قوی

خصوصی هستند، بیشتر از کسانی که دارای فضایل مدنی قوی‌تر هستند، به تظاهرات می‌پیوندند یا تحریم می‌کنند. ممکن است کسانی که از نظر سیاسی فعال هستند، برای منافع شخصی شرکت کنند که کم‌تر مورد تأیید افراد دارای فضایل مدنی قوی است.

استدلال مشابهی می‌تواند برای ارتباط بین روابط خانوادگی قوی و اعتماد بین فردی مطرح شود. روابط خانوادگی قوی عموماً برای کاهش نیاز به ارتباطات اجتماعی با افراد خارج از خانواده مطرح می‌شود؛ زیرا نیازهای افراد در داخل خانواده برطرف می‌شود (Ermish & Gambetta, 2008; Alesina et al., 2013). این شبکه بسته، در نتیجه کاهش اعتماد بین فردی، توانایی افراد را در قضاوت درباره قابلیت اعتماد به دیگران تضعیف می‌کند و دسترسی آن‌ها را به فرصت‌های خارج از خانواده کاهش می‌دهد (Rosenzweig & Stark, 1989). بانفیلد (1958)، گامبتا (1990) و کلمن (1990) دریافتند که جوامع مبتنی بر پیوندهای قوی بین اعضای خانواده، تمایل دارند که کدهای رفتاری خوب را در محافل کوچک افراد مرتبط (خانواده یا خویشاوندان) ترویج دهند. برعکس، جوامع مبتنی بر پیوندهای ضعیف، رفتار خوب را در خارج از شبکه کوچک خانواده/خویشاوندان ترویج می‌دهند و این امکان را می‌دهند که افراد، خود را با جامعه‌ای از افراد انتزاعی یا نهادهای انتزاعی شناسایی کنند. بنابراین افرادی که دارای روابط خانوادگی قوی هستند، اعتماد کم-تری نسبت به غریبه‌ها دارند.

برتراند و اسکوار (2006) با استفاده از این سؤال که به‌طور کلی، آیا می‌توان به اکثر مردم اعتماد کرد یا خیر؟ یک همبستگی منفی قوی در بین کشورها بین قدرت خانواده‌ها و سطح اعتمادی که یک شهروند به افراد دیگر قائل است، یافته‌اند. با این حال، نگاه دقیق‌تر به داده‌ها نشان‌دهنده ناهمگونی قابل توجهی در بین کشورها در قدرت و حتی جهت این همبستگی است. ایشان به‌طور خاص، با استفاده از

¹ Base Line

به‌طور کلی می‌توان گفت، در بیان تأثیر پیوندهای خانوادگی بر مؤلفه‌های مرتبط با توسعه اقتصادی و اجتماعی دو رویکرد متفاوت مطرح است. در برخی مطالعات نشان داده شده است که پیوندهای قوی خانوادگی مشارکت زنان را در بازار کار کاهش می‌دهد، تولید خانگی را افزایش می‌دهد، اتکا به بازار را کاهش می‌دهد، تجمیع ریسک را در میان اعضای خانواده تسهیل می‌کند و بر مشارکت مدنی و مشارکت سیاسی تأثیر می‌گذارد (Alesina & [Giuliano, 2010](#), [2011](#); [Ljunge, 2011](#)). برخلاف این مدل دانیل و گیز ([2016](#)) استدلال کرده‌اند که باید در بیان تأثیر روابط خانوادگی، ناهمگونی بین کشوری در نظر گرفته شود. به اعتقاد ایشان، روابط خانوادگی مستحکم تنها در کشورهای با درآمد بالا، بر مشارکت نیروی کار، اعتماد و تحرک جغرافیایی تأثیر منفی قابل ملاحظه‌ای دارد. این رابطه منفی، در سطوح پایین‌تر توسعه، از بین می‌رود و حتی می‌تواند معکوس شود. کشورهای که شبکه‌های خانوادگی از نظر اقتصادی به‌عنوان جایگزینی برای دسترسی به بازار از ارزش اقتصادی بیشتری برخوردار هستند. علاوه بر این، ممکن است که ناهمگونی مشاهده شده از ارزش اقتصادی شبکه‌های خانوادگی در کشورهای توسعه‌نیافته ناشی شود. این نتایج نه تنها اهمیت تأثیرات مختلف و گاه متضاد روابط خانوادگی قوی را بر رفتار اقتصادی برجسته می‌کند، بلکه تعدادی از راه‌های مهم برای تحقیقات آینده را نیز افزایش می‌دهد.

با توجه به پیشینه پژوهش و مبانی نظری، فرض ما بر این است که پیوندهای خانوادگی بر نگرش‌های مرتبط با اقتصاد، بهره‌وری و رشد، امنیت شغلی، رفتار و نگرش به بازار کار، مشارکت زنان در بازار کار، مشارکت و اقدامات سیاسی و اعتماد؛ تأثیر معناداری دارد.

دلالت بر دیدگاه‌های خاصی در مورد شرایط زندگی و نقش زنان در فعالیت‌های بازار در مقابل تولید خانگی دارد ([Alesina et al., 2009](#)). ایده اساسی تجزیه و تحلیل تجربی این است که ارزش‌های هنجاری به تدریج در طول زمان تکامل می‌یابند؛ زیرا عمدتاً بر اساس ارزش‌ها و باورهای موروثی از نسل‌های قبلی شکل می‌گیرند. به‌ویژه، فرهنگ خانواده‌گرایی، به‌عنوان ارزش فردی که بر ارتباط بین والدین و فرزندان و وفاداری به خانواده تأکید می‌کند، کانال مهمی است که از طریق آن، تاریخ دور می‌تواند، عملکرد نهادهای کنونی و توسعه اقتصادی را توضیح دهد. آلسینا و جولیانو این ایده را در دو مرحله بررسی کرده‌اند. ابتدا از تجزیه و تحلیل کشورها برای بررسی تأثیر ارزش‌های خانواده بر انواع نگرش‌های اقتصادی که برای رشد مرتبط هستند، استفاده کرده‌اند و اگرچه مسأله علیت معکوس یک موضوع مهم است، اما با شواهد ثابت‌شده‌ای نشان داده‌اند که ارزش‌های امروز خانواده با ساختارهای قدیم خانواده مرتبط است ([Todd, 1990](#)؛ [Alesina et al., 2009](#)؛ [Duranton et al., 2013](#)؛ [Galasso & Profeta, 2018](#)). در گام دوم، شواهد کلی در مورد تفاوت نهادها و نتایج اقتصادی بین جوامع با روابط خانوادگی مورد بحث قرار می‌گیرد. همبستگی‌های قوی و سازگار با داده‌های خرد اقتصادی نشان داده شده است. آن‌ها در مجموع پیشنهاد کرده‌اند که مؤسسات و توسعه خوب در کشورها یا مناطقی مشاهده می‌شود که افراد دارای روابط خانوادگی ضعیفی هستند. اعتماد محدود به اعضای خانواده از شکل‌گیری اعتماد عمومی جلوگیری می‌کند که هسته اصلی بسیاری از نتایج خوب جمعی، از مشارکت سیاسی گرفته تا تشکیل نهادها تا نتایج اقتصادی است. همچنین بانفیلد ([1958](#))، گامبتا ([1988](#))، پاتنام ([1993](#))، فوکوپاما ([1995](#)) و کلمن ([1988](#), [1990](#)) نشان دادند که سازمان‌دهی خانواده به‌عنوان یک "واحد تولیدی" قوی متضمن دیدگاه‌های خاصی در مورد ترتیبات زندگی و نقش زنان در فعالیت‌های بازار است (آلسینا و همکاران، [2009](#)).

۳ روش تحقیق

و روستایی و توزیع جمعیت در استان‌ها در ایران و در نمونه تقریباً یکسان بوده و بنابراین می‌توان گفت که نمونه تحقیق نمایای جامعه ایرانی می‌باشد و یافته‌های تحقیق قابل تعمیم به کل جامعه ایرانی خواهد بود. در بررسی تأثیر پیوندهای خانوادگی بر رفتارها و نگرش‌های افراد در خصوص ابعاد مختلف زندگی اقتصادی و اجتماعی، متغیرهای جنسیت، وضعیت تأهل، سن، تحصیلات، درآمد خانوار و دین-داری در مدل‌ها کنترل شده است. با توجه به پیشینه تحقیق و تأثیر معنادار دین‌داری بر پیوندهای خانوادگی^۳ در این تحقیق، دین‌داری نیز کنترل شده است. از نرم‌افزار اسپ‌اس‌اس^۴ در توصیف داده‌ها و از آزمون‌های آماری خی‌دو، کندال، و رگرسیون لجستیک در تحلیل داده‌ها استفاده شده است. تعاریف عملیاتی متغیرهای تحقیق به شرح زیر است:

پیوندهای خانوادگی: برگرفته از مطالعات دانیل و گیز (2016)، آلسینا و همکاران (2013)، برتراند و اسکوار (2006) این متغیر با چهار سؤال سنجیده شده است. میزان اهمیتی که فرد برای خانواده قائل هست، با ارزش از بسیار اهمیت دارد (۱) تا اصلاً اهمیت ندارد (۴) پرسیده شده است. یکی از اهداف اصلی من در زندگی این است که باعث افتخار پدر و مادرم شوم. با ارزش از (۱) بسیار موافق تا (۴) بسیار مخالف. تعهدات بین والدین و فرزندان، با گوئی، به چه میزان موافق هستید که وظیفه نگهداری و مراقبت طولانی مدت از والدین بر عهده فرزندان بزرگسال است؟ با ارزش از کاملاً موافق (۱) تا کاملاً مخالف (۵). پذیرش یا عدم پذیرش طلاق با ارزش از هرگز قابل پذیرش نیست (۱) تا همواره قابل پذیرش است (۱۰). این ۴ گوئی در تحلیل عاملی در یک عامل قرار گرفته و مؤلفه اصلی پیوندهای خانوادگی (با بیشترین شدت همبستگی با گوئی‌های متغیر پیوندهای خانوادگی) استخراج شده که در تحلیل داده‌ها به کار رفته است.

مطالعه حاضر توصیفی تحلیلی بوده و در دست‌یابی به اهداف تحقیق از روش تحلیل ثانویه^۱ استفاده شده است. تحلیل ثانویه، شامل استفاده از داده‌های جمع‌آوری‌شده توسط سایر محققان است که معمولاً با هدف متفاوتی انجام می‌شود. در دورانی که حجم عظیمی از داده‌ها جمع‌آوری و بایگانی می‌شوند، کاربرد استفاده از داده‌های موجود برای تحقیقات، در سراسر جهان، در حال افزایش است و گزینه مناسب را برای محققانی فراهم می‌کند که زمان و منابع محدودی داشته باشند (Johnston, 2014). در این مقاله با توجه به امکانات و داده‌ها به بررسی تأثیر پیوندهای خانوادگی بر نگرش‌های مرتبط با اقتصاد، بهره‌وری و رشد، امنیت شغلی، رفتار و نگرش به بازار کار؛ نگرش نسبت به زنان، مشارکت زنان در بازار کار؛ تمایل به نوآوری؛ مشارکت و اقدامات سیاسی؛ اعتماد؛ اخلاق عمومی؛ پرداخته شده است.

داده‌های مقاله برگرفته از پروژه ارزش‌های جهانی^۲ در ایران است. ۱۴۹۹ نمونه از تمامی استان‌ها (به استثنای کهگیلویه و بویر احمد) جمع‌آوری شده است. پرسش‌نامه این پیمایش ملی برگرفته از پیمایش ارزش‌های جهانی بوده که در سال ۱۳۹۹ (۲۰۱۹) انجام شده است. از جهت زمانی با توجه به اینکه بررسی مبتنی بر مطالعه یک جمعیت در یک زمان خاص است، یک مطالعه مقطعی محسوب می‌شود و از آنجاکه این مطالعه در پی بررسی رابطه میان متغیرهاست، یک مطالعه توصیفی تحلیلی است. روش میدانی این مزیت را دارد که به علت داشتن نمونه زیاد به شرط رعایت اصول علمی، نسبت به سایر روش‌های تحقیق، نتایج آن قابل تعمیم به جامعه آماری مورد نظر بوده و امکان تحلیل همبستگی‌های گوناگون میان متغیرها میسر می‌باشد. توزیع جنسیت، سن، منطقه شهری

^۳ خی دو = $110/588$ ، Sig = $0/000$

^۴ SPSS

^۱ Secondary analysis

^۲ WVS

تمام‌وقت^۱ با ارزش ۱، شاغل پاره‌وقت^۲ با ارزش ۲، خوداشتغال با ارزش ۳، غیرشاغل بازنشسته با ارزش ۴، غیرشاغل خانه‌دار با ارزش ۵، محصل و یا دانشجو با ارزش ۶، بیکار با ارزش ۷، سایر با ارزش ۸ سنجیده شده و در رگرسیون لجستیک متغیر اشتغال به متغیر اسمی شاغل (شاغل تمام‌وقت، شاغل پاره‌وقت، خوداشتغال) و غیرشاغل (بازنشسته، غیرشاغل خانه‌دار، محصل و یا دانشجو، بیکار، سایر) طبقه‌بندی شده است.

مشارکت و اقدامات سیاسی: برگرفته از مطالعات لیپست آلموند و وربا^۳ (1963)، گلیسر و همکاران (2004 و 2007)، تابلینی (2009) مشارکت سیاسی و اقدامات سیاسی با چند گویه سنجیده شده است. علاقه‌مندی به سیاست، با یک پرسش شما به چه میزان به موضوعات سیاسی علاقه دارید؟ با پاسخ بسیار علاقه‌مند با ارزش ۱ تا اصلاً علاقه‌مند نیستم با ارزش ۴ سنجیده شده است. پرسش دوم هر چند وقت یک‌بار با دوستان خود درباره مسائل سیاسی صحبت می‌کنید؟ با پاسخ اغلب با ارزش ۱، گه‌گاه با ارزش ۲، هرگز با ارزش ۳ سنجیده شده است. گویۀ سوم تعلق به احزاب سیاسی را بررسی می‌کند. تعلق فرد به حزب سیاسی اگر پاسخ‌گو متعلق به یک حزب سیاسی نباشد، با ارزش ۰، عضو غیرفعال با ارزش ۱ و عضو فعال با ارزش ۲ سنجیده شده است. عملکرد سیاسی پاسخ‌گو با چهار گویه سنجیده شده است. آیا شما تابه‌حال هریک از این اقدامات سیاسی را انجام داده‌اید؟ این اقدامات عبارت‌اند از: امضا کردن طومار و یا درخواست‌های جمعی، پیوستن به اقدامات اعتراضی از طریق خودداری از خرید برخی از کالاها، شرکت در تظاهرات مسالمت‌آمیز و پیوستن به اعتصاب‌ها. انجام داده است با ارزش ۱، امکان دارد انجام دهید با ارزش ۲ و هرگز انجام نخواهد داد با ارزش ۳. این متغیرها در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شده‌اند.

نگرش‌های مرتبط با اقتصاد، امنیت شغلی، نگرش به وظیفه دولت و جامعه: متغیر اقتصاد و بهره‌وری با توجه به داده‌ها با میزان درآمد خانوار، امنیت شغلی و نگرش‌سنجی پاسخ‌گویان راجع به وظیفه دولت و جامعه سنجیده شده است. درآمد خانوار با پرسش خانواده شما در کدام‌یک از گروه‌های درآمدی قرار دارد؟ با ارزش ۱ پایین‌ترین گروه درآمدی تا ۱۰ بالاترین گروه درآمدی سنجیده شده است. امنیت شغلی با گویه به چه میزان احتمال می‌دهید این مورد، برای شما اتفاق بیفتد؟ ازدست‌دادن شغل خود و یا پیدا نکردن یک شغل. با ارزش ۱ بسیار احتمال دارد، ۲ تاحدی احتمال دارد، ۳ چندان احتمال ندارد، ۴ اصلاً احتمال ندارد. نگرش افراد به دولت و جامعه در خصوص اقتصاد با ۵ گویه در طیف ۱ تا ۱۰ سنجیده شده است. دولت باید برای اطمینان از تأمین شدن نیازهای همه افراد جامعه، مسؤولیت بیشتری بر عهده بگیرد با ارزش ۱ تا مردم باید جهت تأمین نیازهای خود مسؤولیت بیشتری به عهده بگیرند با ارزش ۱۰؛ رقابت مفید و سودمند است با ارزش ۱ تا رقابت مضر و زیان‌بار است با ارزش ۱۰؛ سخت‌کوشی در بلندمدت معمولاً شرایط زندگی را بهتر می‌کند با ارزش ۱ تا سخت‌کوشی معمولاً باعث موفقیت نمی‌شود با ارزش ۱۰؛ درآمدها باید برابرتر شوند با ارزش ۱ تا باید برای تلاش‌های فردی پاداش و مشوق‌های بیشتری وجود داشته باشد با ارزش ۱۰؛ مالکیت بخش خصوصی در صنعت و کسب‌وکارها باید افزایش یابد با ارزش ۱ تا مالکیت بخش دولتی در صنعت و کسب‌وکارها باید افزایش یابد با ارزش ۱۰. این متغیرها در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک با استفاده از نقطه برش (دو بخش مساوی) به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شده‌اند.

نگرش نسبت به زنان، مشارکت زنان در بازار کار: مشارکت زنان در بازار کار با گویۀ آیا شما در حال حاضر شاغل هستید و یا خیر؟ با پاسخ بله شاغل

³ Almond and Verba

^۱ ۳۰ ساعت در هفته و یا بیشتر
^۲ کم‌تر از ۳۰ ساعت کار در هفته

مذهبی با ارزش ۱، یک فرد غیرمذهبی با ارزش ۲، یک فرد بی‌دین با ارزش ۳. این متغیرها با هم ترکیب شده و متغیر فاصله‌ای دین‌داری ساخته شده است. وضعیت تأهل: وضعیت تأهل با یک گویه و با پاسخ‌های متأهل با ارزش ۱، زندگی مشترک بدون ازدواج با ارزش ۲، مطلقه با ارزش ۳، زندگی جدا از هم با ارزش ۴، بیوه با ارزش ۵ و مجرد هرگز ازدواج نکرده با ارزش ۶ سنجیده شده است. این متغیر در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شده است.

تحصیلات: با یک گویه، بالاترین سطح تحصیلی فرد پاسخ‌گو، پرسیده شده است. پاسخ‌گویان در ۸ رده تحصیلی بی‌سواد با ارزش ۰، تا پایان ابتدایی با ارزش ۱، تا پایان راهنمایی با ارزش ۲، تا پیش از دیپلم با ارزش ۳، دیپلم و پیش‌دانشگاهی با ارزش ۴، کاردانی با ارزش ۵، کارشناسی با ارزش ۶، کارشناسی ارشد با ارزش ۷ و دکترا با ارزش ۸ به این سؤال پاسخ داده‌اند. این متغیر در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک به سه دسته تحصیلات متوسطه و پایین-تر، دیپلم و پیش‌دانشگاهی و دانشگاهی طبقه‌بندی شده است.

درآمد: درآمد خانوار با یک پرسش خانواده شما در کدام‌یک از گروه‌های درآمدی قرار دارد؟ با ارزش ۱ پایین‌ترین گروه درآمدی تا ۱۰ بالاترین گروه درآمدی سنجیده شده است و همچنین با گویه شما خود را متعلق به کدام‌یک از طبقات و اقشار می‌دانید؟ طبقه اقتصادی افراد مورد پرسش قرار گرفته است. قشر ثروتمند با ارزش ۱، قشر متوسط رو به بالا با ارزش ۲، قشر متوسط رو به پایین با ارزش ۳، قشر کارگر با ارزش ۴، قشر فقیر با ارزش ۵. متغیر درآمد، در آزمون دو متغیره این متغیرها به سه دسته بالا، متوسط و پایین طبقه‌بندی شده و در رگرسیون لجستیک متغیر درآمد با استفاده از نقطه برش به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شده است.

اعتماد: اعتماد بین فردی با یک پرسش به‌طورکلی، به نظر شما آیا اکثر افراد قابل اعتماد هستند، با ارزش ۱ و یا اینکه در ارتباط با مردم می‌بایست بسیار با احتیاط برخورد کرد؟ با ارزش ۲ سنجیده شده است. همچنین میزان اعتماد به خانواده با پرسش چقدر به خانواده اعتماد دارد؟ پاسخ‌گو کاملاً اعتماد دارد با ارزش ۱ تا اصلاً اعتماد ندارد با ارزش ۴. اعتماد تعمیم‌یافته نیز با میزان اعتماد به نهادهای مذهبی، سیاسی و سازمان‌ها سنجیده شده است. ۲۰ نهاد و سازمان مشتمل بر مساجد، نیروهای مسلح، مطبوعات، تلویزیون، اتحادیه‌های کارگری، نیروی انتظامی، دادگاه‌ها، دولت، احزاب سیاسی، مجلس، سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات دولتی، دانشگاه‌ها، انتخابات، شرکت‌های بزرگ، بانک‌ها، سازمان‌های محیط زیست، سازمان‌های زنان، سازمان‌های خیریه یا بشردوستانه، سازمان همکاری‌های اقتصادی، سازمان ملل متحد. از کاملاً اعتماد دارد با ارزش ۱ تا اصلاً اعتماد ندارد با ارزش ۴. در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک اعتماد به خانواده به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شد و دیگر متغیرها در تحلیل آماری و در رگرسیون لجستیک با استفاده از نقطه برش (دو بخش مساوی) به متغیر اسمی دو وجهی تبدیل شده‌اند.

دین‌داری: اعتقاد به خدا در زندگی شما تا چه حد مهم است؟ با اصلاً اهمیت ندارد با ارزش ۱ تا بسیار اهمیت دارد با ارزش ۱۰ سنجیده شده است. اعتقادات دینی مشتمل بر اعتقاد به خدا، زندگی پس از مرگ، جهنم و بهشت با بله با ارزش ۱ و خیر با ارزش ۲ سنجیده شده است. مناسک دینی با سؤال تا چه میزان نماز و دعا می‌خوانید؟ و پاسخ‌های چند بار در روز با ارزش ۱، یک‌بار در روز با ارزش ۲، چند بار در هفته با ارزش ۳، فقط هنگام شرکت در مراسم مذهبی با ارزش ۴، فقط در اعیاد و ایام خاص دینی با ارزش ۵، یک‌بار در سال با ارزش ۶، کم‌تر از یک‌بار در سال با ارزش ۷، تقریباً هیچ‌وقت با ارزش ۸ و سؤال خود را چگونه توصیف می‌کنید؟ یک فرد

۴ یافته‌ها

ایشان پیوندهای خانوادگی در سطح متوسط و ۲۳/۶ درصد از ایشان پیوندهای خانوادگی در سطح پایین را گزارش کرده‌اند.

با توجه به اینکه متغیرهای وابسته این تحقیق عمدتاً تک‌گویه‌ای بوده، با استفاده از نقطه برش به متغیر اسمی دووجهی (دو بخش مساوی) تبدیل شده‌اند. در تحلیل هر یک از متغیرهای وابسته سه مدل داریم. در مدل ۱ تأثیر پیوندهای خانوادگی بر متغیرهای وابسته، در مدل ۲ تأثیر متغیرهای اقتصادی اجتماعی و دین‌داری بر متغیرهای وابسته و در مدل ۳ با کنترل متغیرهای اقتصادی اجتماعی و دین‌داری، تأثیر پیوندهای خانوادگی بر متغیرهای وابسته نشان داده شده است. جدول ۱ عوامل مؤثر بر درآمد خانوار و امنیت شغلی را با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی نشان داده است.

ویژگی‌های اقتصادی اجتماعی پاسخ‌گویان: تقریباً نیمی از پاسخ‌گویان مرد و نیمی زن (۵۱/۱ درصد مرد و ۴۸/۹ درصد زن) و ۶۱/۴ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۵۹ سال بوده‌اند. سطح تحصیلی دیپلم و پیش‌دانشگاهی بیشترین درصد را در مردان و در زنان به خود اختصاص داده است. اشتغال در مردان به مراتب بیش از زنان بوده است. به طوری که حدود ۵۵ درصد از مردان و ۲۱ درصد از زنان شاغل تمام‌وقت، پاره‌وقت و یا خوداشتغال بوده و حدود یک‌چهارم از پاسخ‌گویان خانه‌دار بوده‌اند. بیشترین سطح درآمدی پاسخ‌گویان متوسط گزارش شده است. ۶۴/۴ درصد از پاسخ‌گویان متأهل، حدود ۳۰ درصد مجرد، حدود ۵ درصد نیز طلاق، زندگی مشترک بدون ازدواج و زندگی زناشویی جدا از یکدیگر را گزارش کرده‌اند. ۴۴/۳ درصد از پاسخ‌گویان پیوندهای خانوادگی در سطح بالا، ۳۲/۱ درصد از

جدول ۱. عوامل مؤثر بر درآمد خانوار و امنیت شغلی با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی

Table 1: Factors affecting household income and job security using bivariate logistic regression models

امنیت شغلی			درآمد خانوار			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	مرد	جنس (مرجع: زن)
۰/۸۲۹	۰/۸۲۹		۰/۶۰۰*	۰/۶۰۰*		متأهل	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۱/۲۵۸	۱/۲۵۸		۰/۷۲۲*	۰/۷۲۳*		متوسطه و پایین‌تر	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۰/۴۶۱*	۰/۴۶۰*		۰/۳۷۱*	۰/۳۷۱*		پیش‌دانشگاهی و دیپلم	
۰/۶۰۶*	۰/۶۰۶*		۰/۶۵۳*	۰/۶۵۳*		پایین	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۰/۶۲۷*	۰/۶۲۶*		-	-	متوسط		
۰/۸۰۷	۰/۸۰۷		-	-			سن
۱/۰۱۷*	۱/۰۱۷*		۰/۹۹۸	۰/۹۹۸			دین‌داری
۰/۹۵۲	۰/۹۵۴		۰/۹۰۸	۰/۹۰۶			پیوندهای خانوادگی
۱/۰۰۶		۱/۰۲۰	۰/۹۹۵		۱/۰۷۵		عرض از مبدأ
۰/۶۹۷	۰/۶۹۴*	۰/۶۴۷*	۲/۵۴۲*	۲/۵۵۲*	۰/۷۷۸*		
۶۷/۸۰۴	۶۷/۷۹۲	۰/۱۳۵	۹۴/۷۴۴	۹۴/۷۳۵	۱/۹۰۶	خی دو	Omnibus Tests
۹	۸	۱	۷	۶	۱	درجه آزادی	
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۷۱۳	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۱۶۷	مقدار P	
۰/۰۶۱	۰/۰۶۱	۰	۰/۰۸۳	۰/۰۸۳	۰/۰۰۲		Nagelkerke RSquare

شغلی به‌طور معناداری متأثر از تحصیلات، درآمد و سن بوده است. به‌طوری‌که امنیت شغلی در افراد با تحصیلات غیردانشگاهی، در افراد با درآمد پایین‌تر و در افراد با سن پایین‌تر، کم‌تر است. جدول ۲ عوامل مؤثر بر رفتار و نگرش به بازار کار را با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی نشان داده است.

جدول ۱ نشان می‌دهد، پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر سطح درآمد خانوار ندارد و درآمد به‌طور معناداری متأثر از جنسیت، وضعیت تأهل و تحصیلات بوده است. به‌طوری‌که مردان، متأهلین و افراد با تحصیلات غیردانشگاهی، درآمد پایین‌تری را گزارش کرده‌اند. همچنین پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر سطح امنیت شغلی افراد ندارد و امنیت

جدول ۲. عوامل مؤثر بر رفتار و نگرش به بازار کار با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی

Table 2: Factors affecting behavior and attitudes towards the labor market using bivariate logistic regression models

متغیرها	طبقه	پاداش برای تلاش بیشتر			افزایش مالکیت دولتی			تأمین نیازها بیشتر با مردم		
		مدل ۱	مدل ۲	مدل ۳	مدل ۱	مدل ۲	مدل ۳	مدل ۱	مدل ۲	مدل ۳
جنس (مرجع: زن)	مرد	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت
وضعیت تأهل (مرجع: سایر)	متأهل	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت
تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)	متوسطه و پایین‌تر	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت
درآمد خانوار (مرجع: بالا)	پایین متوسط	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت
سن										
دین‌داری										
پیوندهای خانوادگی										
عرض از مبدأ										
Omnibus Tests	خی دو	۲/۱۱۲	۱۰/۱۳۲	۱۲/۰۴۶	۱۸/۳۷۲	۱۱۴/۴۸۵	۱۲۰/۱۴۹	۵۵/۶۷۱	۵۵/۴۰۰	۵۵/۶۷۱
	درجه آزادی	۱	۸	۹	۱	۸	۹	۹	۸	۹
	مقدار P	۰/۱۴۶	۰/۲۵۶	۰/۲۱۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
Nagelkerke RSquare										
۰/۰۰۲										

جدول ۲. عوامل مؤثر بر رفتار و نگرش به بازار کار با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی (ادامه)

Table 2: Factors affecting behavior and attitudes towards the labor market using bivariate logistic regression models (continue)

عدم سخت‌کوشی			مضر بودن رقابت			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	جنس (مرجع: زن)	
۰/۹۱۱	۰/۸۹۳		۰/۷۱۲*	۰/۷۰۹*		مرد	
۱/۱۲۱	۱/۱۰۲		۰/۸۸۹	۰/۸۸۷		متاهل	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۱/۲۳۹	۱/۱۷۲		۱/۵۷۲*	۱/۵۵۵*		متوسطه و پایین‌تر	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۱/۰۱۵	۱/۰۰۱		۱/۱۳۳	۱/۱۳۰		دیپلم و پیش‌دانشگاهی	
۱/۱۳۶	۱/۱۰۵		۰/۸۵۴	۰/۸۴۹		پایین	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۱/۲۲۳	۱/۱۹۶		۱/۱۰۳	۱/۰۹۹		متوسط	
۱/۰۰۴	۱/۰۰۴		۰/۹۹۴	۰/۹۹۴		سن	
۱/۴۵۲*	۱/۵۵۴*		۰/۹۲۵	۰/۹۳۸		دینداری	
۱/۱۹۷*		۱/۲۳۵*	۱/۰۳۶		۱/۰۱۱	پیوندهای خانوادگی	
۰/۲۳۷*	۰/۲۱۴*	۰/۸۷۱*	۱/۶۴۳	۱/۶۰۷	۰/۹۶۲	عرض از مبدأ	
۴۴/۰۱۶	۳۳/۷۶۲	۱۶/۱۸۹	۳۰/۹۷۰	۲۱/۸۷۵	۰/۰۴۳	خی دو	Omnibus Tests
۹	۸	۱	۹	۸	۱	درجه آزادی	
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۸۳۶	مقدار P	
۰/۰۳۹	۰/۰۳۰	۰/۰۱۴	۰/۰۲۸	۰/۰۲۷	۰	Nagelkerke RSquare	

تلاش‌های فردی، مدل‌های مطلوبی نبوده و پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر این مفاهیم نداشته است. جدول ۳ عوامل مؤثر بر مشارکت و اقدامات سیاسی را با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی نشان داده است.

جدول ۲ نشان می‌دهد متغیر وابسته تقریباً متأثر از هیچکدام از متغیرهای مستقل نبوده است. افرادی که سطح درآمدی خانوار ایشان متوسط است، کم‌تر معتقدند که باید برای افراد پاداش و مشوق فردی لحاظ نمود. بنابراین این مدل‌ها برای تبیین نگرش افراد نسبت به برابری درآمدها یا پاداش برای

جدول ۴. عوامل مؤثر بر عملکرد سیاسی با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی

Table 4: Factors affecting political performance using bivariate logistic regression models

تظاهرات مسالمت‌آمیز			اقدامات اعتراضی			امضا کردن طومار			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت		
۰/۷۸۹*	۰/۷۸۷*		۰/۹۶۸	۰/۹۶۶		۰/۷۵۲*	۰/۷۶۰*		مرد	جنس (مرجع: زن)
۱/۱۲۱	۱/۱۱۹		۱/۰۶۵	۱/۰۶۲		۱/۱۱۲	۱/۱۲۰		متاهل	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۱/۳۲۰*	۱/۳۱۱		۱/۸۴۳*	۱/۸۳۱*		۲/۱۱۵*	۲/۱۷۴*		متوسطه و پایین‌تر	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۱/۰۰۲	۱/۰۰۰		۱/۱۰۴	۱/۱۰۲		۱/۴۸۵*	۱/۴۹۴*		دپلم و پیش‌دانشگاهی	
۱/۴۱۷*	۱/۴۱۳*		۱/۲۱۲	۱/۲۰۸		۱/۰۷۰	۱/۰۸۴		پایین	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۱/۳۷۷*	۱/۳۷۳*		۱/۰۷۵	۱/۰۷۲		۰/۹۶۴	۰/۹۷۴		متوسط	
۱/۰۰۲	۱/۰۰۲		۰/۹۹۷	۰/۹۹۷		۱/۰۰۹*	۱/۰۰۹*		سن	
۰/۹۱۴	۰/۹۲۳		۰/۸۶۴	۰/۸۷۱		۰/۹۱۸	۰/۸۸۶		دین‌داری	
۱/۰۲۳		۰/۹۶۰	۱/۰۲۲		۰/۹۵۴	۰/۹۱۰		۰/۸۴۴*	پیوندهای خانوادگی	
۰/۹۰۷	۰/۸۹۵	۱/۰۸۵	۱/۰۸۵	۱/۰۷۰	۰/۹۶۵	۰/۵۶۹	۰/۶۰۴	۰/۸۷۲*	عرض از مبدأ	
۲۴/۳۸۸	۲۴/۲۲۵	۰/۶۱۰	۳۴/۱۳۱	۳۳/۹۷۹	۰/۸۱۹	۷۱/۶۵۷	۶۸/۹۶۹	۹/۷۳۰	خی دو	Omnibus Tests
۹	۸	۱	۹	۸	۱	۹	۸	۱	درجه آزادی	
۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	۰/۴۳۵	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۳۶۵	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۲	مقدار P	
۰/۰۲۲	۰/۰۲۲	۰/۰۰۱	۰/۰۳۱	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	۰/۰۶۳	۰/۰۶۱	۰/۰۰۹	Nagelkerke RSquare	

جدول ۴. عوامل مؤثر بر عملکرد سیاسی با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی، (ادامه)

Table 4: Factors affecting political performance using bivariate logistic regression models (continue)

عملکرد سیاسی			اعتصاب			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	مرد	جنس (مرجع: زن)
۰/۸۳۳	۰/۸۲۶		۰/۸۲۸	۰/۸۳۰		متاهل	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۰/۹۳۹	۰/۹۳۲		۰/۹۷۶	۰/۹۷۳		متوسطه و پایین‌تر	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۱/۹۳۱*	۱/۸۸۴*		۱/۹۱۰*	۱/۹۲۳*		دیپلم و پیش‌دانشگاهی	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۱/۱۷۹	۱/۱۷۳		۱/۱۴۷	۱/۱۴۸		پایین متوسط	
۱/۳۶۹*	۱/۳۵۲		۰/۹۹۳	۰/۹۹۶		سن	
۱/۱۴۶	۱/۱۳۵		۰/۸۷۷	۰/۸۷۹		دین‌داری	
۱/۰۰۱	۱/۰۰۱		۱/۰۰۹	۱/۰۰۹		پیوندهای خانوادگی	
۰/۷۴۸*	۰/۷۷۱*		۰/۷۷۱*	۰/۷۶۵		عرض از مبدأ	
۱/۰۸۱		۰/۹۸۰	۰/۹۷۹۰		۰/۸۸۸*	Omnibus Tests	
۰/۹۴۴	۰/۹۰۰	۰/۶۶۷*	۳/۱۲۵*	۳/۱۷۱*	۲/۴۵۳*		
۵۲/۴۵۲	۵۰/۵۹۶	۰/۱۴۵	۴۹/۵۱۴	۴۹/۳۸۸	۴/۵۶۶	خی دو	درجه آزادی
۹	۸	۱	۹	۸	۱	مقدار P	
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۷۰۳	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۳۳	Nagelkerke RSquare	
۰/۰۴۷	۰/۰۴۶	۰/۰۰۰	۰/۰۴۷	۰/۰۴۷	۰/۰۰۴		

دانشگاهی، و افراد با دین‌داری کمتر وجود داشته است. به‌طور کلی می‌توان گفت افراد با تحصیلات دانشگاهی، درآمد بالاتر و افراد با دین‌داری در سطح پایین‌تر، عملکرد سیاسی بالاتری دارند. جدول ۵ عوامل مؤثر بر اشتغال زنان و اعتماد میان فردی را با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی نشان داده است.

جدول ۴ نشان می‌دهد، پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر عملکرد سیاسی نداشته است. امضا کردن طومار بیشتر در مردان، افراد با تحصیلات بالاتر، افراد در سنین پایین‌تر؛ اقدامات اعتراضی بیشتر در افراد با تحصیلات بالاتر؛ تظاهرات مسالمت‌آمیز بیشتر در مردان، در تحصیلات و درآمد بالاتر؛ اعتصاب بیشتر در افراد با تحصیلات

جدول ۵. عوامل مؤثر بر اشتغال زنان و اعتماد میان فردی با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی

Table 5: Factors affecting women's employment and interpersonal trust using bivariate logistic regression models

اعتماد میان فردی			اشتغال زنان			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	مرد	جنس (مرجع: زن)
۰/۹۱۱	۰/۹۱۲		-	-		متاهل	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۰/۹۵۲	۰/۹۵۳		۱/۳۰۹	۱/۳۰۶		متوسطه و پایین‌تر	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۱/۵۱۴*	۱/۵۱۹*		۸/۲۴۶*	۸/۵۱۱*		دیپلم و پیش-دانشگاهی	
۱/۳۵۵	۱/۳۵۶		۴/۱۰۴*	۴/۱۵۹*		پایین	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۱/۱۳۱	132/1		۰/۹۴۵	۰/۹۵۴		متوسط	
۱/۱۳۳	۱/۱۳۵		۰/۷۱۸	۰/۷۳۱		سن	
۰/۹۸۶*	۰/۹۸۶*		۰/۹۹۳	۰/۹۹۲		دین‌داری	
۱/۳۲۶*	۱/۳۲۰*		۰/۹۴۴	۰/۸۹۸		پیوندهای خانوادگی	
۰/۹۸۸		۱/۰۴۲	۰/۸۹۷		۰/۸۰۳	عرض از مبدأ	
۴/۱۰۳*	۴/۱۳۴*	۵/۵۷۶*	۲/۵۷۶	۲/۷۶۲	۳/۹۳۲*		
۱۹/۵۹۵	۱۹/۵۷۳	۰/۳۰۷	۹۵/۱۶۲	۹۴/۰۰۴	۶/۱۱۰	خی دو	Omnibus Tests
۹	۸	۱	۸	۷	۱	درجه آزادی	
۰/۰۲۱	۰/۰۱۲	۰/۵۸۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۱۳	مقدار P	
۰/۰۲۳	۰/۰۲۳	۰/۰۰۰	۰/۱۹۴	۰/۱۹۲	۰/۰۱۳	Nagelkerke RSquare	

و پیوندهای خانوادگی بر اعتماد میان فردی تأثیر معناداری ندارد. جدول ۶ عوامل مؤثر بر اعتماد تعمیم‌یافته را با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی نشان داده است.

جدول ۵ نشان می‌دهد. پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر اشتغال زنان ندارد و اشتغال زنان، به‌طور معناداری متأثر از سطح تحصیلات بوده است. همچنین اعتماد بین فردی در تحصیلات بالا، در افراد با سن بالاتر و در افراد دین‌دارتر بیشتر است

جدول ۶. عوامل مؤثر بر اعتماد تعمیم‌یافته با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی

Table 6: Factors affecting generalized trust using bivariate logistic regression models

اعتماد به دولت			اعتماد به نیروهای مسلح			اعتماد به مساجد			متغیرها	طبقه
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	جنس (مرجع: زن)
۱/۰۸۸	۱/۰۶۷		۰/۹۶۶	۰/۹۴۲		۱/۰۴۰	۱/۰۰۵			مرد
۰/۸۲۰	۰/۸۰۹*		۰/۷۶۴	۰/۷۴۸*		۰/۶۴۶*	۰/۶۳۱*			وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۰/۴۲۰*	۰/۴۰۱*		۰/۴۷۷*	۰/۴۴۶*		۰/۴۱۸*	۰/۳۷۹*			تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۰/۸۳۱	۰/۸۲۲		۰/۷۱۸*	۰/۷۰۹*		۰/۸۷۶	۰/۸۵۸			متوسطه و پایین‌تر
۱/۲۵۴	۱/۲۲۳		۰/۹۳۱	۰/۹۰۴		۱/۰۶۳	۱/۰۲۴			دیپلم و پیش‌دانشگاهی
۰/۹۹۶	۰/۹۷۸		۰/۹۴۱	۰/۹۲۰		۰/۹۹۲	۰/۹۶۱			پایین
۰/۹۹۵	۰/۹۹۴		۱/۰۰۸	۱/۰۰۸		۱/۰۰۱	002/1			متوسط
۱/۴۱۷*	۱/۵۰۶*		۱/۵۳۸*	۱/۶۷۱*		۳/۰۱۳*	۳/۳۰۴*			سن
۱/۱۸۱*		۱/۳۳۴*	۱/۲۳۵*		۱/۴۰۶*	۱/۲۹۰*		۱/۶۱۲*		دین‌داری
۰/۶۵۱	۰/۵۹۰	۰/۹۳۶	۰/۱۷۲*	۰/۱۵۱*	۰/۴۰۲*	۰/۰۲۲*	۰/۰۱۹*	۰/۲۵۷*		پیوندهای خانوادگی
۱۰۸/۲۰۵	981/99	۲۹/۳۲۹	۹۲/۷۸۳	۸۰/۴۷۶	۳۷/۹۲۱	۲۴۲/۷۱۸	۲۲۸/۸۴۴	۶۴/۹۱۱		عرض از مبدأ
۹	۸	۱	۹	۸	۱	۹	۸	۱		خی دو
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		درجه آزادی
۰/۰۹۴	۰/۰۸۷	۰/۰۲۶	۰/۰۸۸	۰/۰۷۷	۰/۰۳۶	5۰/۲۳	۰/۲۲۲	۰/۰۶۶		P مقدار
										Nagelkerke RSquare

جدول ۶. عوامل مؤثر بر اعتماد تعمیم‌یافته با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی، (ادامه)

Table 6: Factors affecting generalized trust using bivariate logistic regression models (continue)

اعتماد به سازمان‌های محیط زیست			اعتماد به مجلس			اعتماد به احزاب سیاسی			متغیرها	طبقه
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	جنس (مرجع: زن)
۱/۲۵۳	۱/۲۴۶		۱/۱۲۵	۱/۰۹۹		۱/۰۸۲	۱/۰۶۸			مرد
۰/۸۰۰	۰/۷۹۶		۰/۷۴۵*	۰/۷۳۳*		۰/۹۳۴	۰/۹۲۴			وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
۱/۱۱۷	۱/۰۹۹		۰/۳۳۵*	۰/۳۱۶*		۰/۳۷۴*	۰/۳۶۱*			متوسطه و پایین‌تر
۱/۲۳۵	۱/۲۳۱		۰/۸۱۹	۰/۸۰۸		۰/۷۴۳*	۰/۷۳۸*			تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۱/۱۴۲	۱/۱۳۳		۰/۹۶۷	۰/۹۴۱		۰/۹۹۳	۰/۹۷۷			دیپلم و پیش‌دانشگاهی
۱/۲۷۵	۱/۲۶۸		۱/۱۰۶	۱/۰۸۲		۱/۱۵۷	۱/۱۴۲			پایین
۰/۹۹۶	۰/۹۹۶		۱/۰۰۴	۱/۰۰۴		۰/۹۹۶	۰/۹۹۶			متوسط
۱/۰۲۲	۱/۰۴۳		۲/۰۰۶*	۲/۱۵۴*		۱/۷۲۵*	۱/۷۹۸*			سن
۱/۰۵۳		۱/۰۵۷	۱/۲۱۷*		۱/۴۶۱*	۱/۱۲۱*		۱/۳۰۸*		دین‌داری
۰/۲۷۶*	۰/۲۶۷*	۰/۳۱۰*	۰/۱۳۲*	۰/۱۱۸*	۰/۵۶۶*	۰/۳۹۴*	۰/۳۶۸	۰/۹۲۸		پیوندهای خانوادگی
۱۲/۶۱۹	۱۱/۹۶۸	۰/۸۴۷	۱۹۳/۰۱۶	۱۸۲/۳۹۷	۴۹/۲۷۶	۱۴۱/۶۱۸	۱۳۷/۷۸۰	۲۵/۶۳۷		عرض از مبدأ
۹	۸	۱	۹	۸	۱	۹	۸	۱		خی دو
۰/۱۸۱	۰/۱۵۳	۰/۳۵۷	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		درجه آزادی
۰/۰۱۳	۰/۰۱۲	۰/۰۰۱	۰/۱۶۸	۰/۱۵۹	۰/۰۴۴	۰/۱۲۲	۰/۱۱۹	۰/۰۲۳		P مقدار
										Nagelkerke RSquare

جدول ۶. عوامل مؤثر بر اعتماد تعمیم‌یافته با استفاده از مدل‌های رگرسیون لجستیک دو وجهی (ادامه)

Table 6: Factors affecting generalized trust using bivariate logistic regression models (continue)

اعتماد تعمیم‌یافته			اعتماد به سازمان ملل متحد			اعتماد به سازمان‌های خیریه			طبقه	متغیرها
مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱	مدل ۳	مدل ۲	مدل ۱		
نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت	نسبت بخت		جنس (مرجع: زن)
۱/۱۷۸	۱/۱۴۳		۱/۴۱۷*	۱/۴۱۶*		۰/۸۵۸	۰/۸۴۳		مرد	وضعیت تأهل (مرجع: سایر)
	۰/۷۶۵*		۱/۲۴۹	۱/۲۴۸		۰/۸۱۱	۰/۷۹۸		متاهل	تحصیلات (مرجع: دانشگاهی)
۰/۳۰۸*	۰/۲۸۹*		۰/۵۷۵*	۰/۵۷۴*		۰/۵۲۵*	۰/۴۹۷*		متوسطه و پایین‌تر	درآمد خانوار (مرجع: بالا)
۰/۸۱۱	۰/۸۰۰		۰/۸۹۷	۰/۸۹۶		۰/۹۱۰	۰/۸۹۹		دیپلم و پیش‌دانشگاهی	سن
۱/۱۱۵	۱/۰۷۲		۱/۰۰۰	۰/۹۹۹		۱/۲۶۶	۱/۲۳۹		پایین	دین‌داری
۱/۱۰۷	۱/۰۷۵		۱/۰۰۲	۱/۰۰۲		۱/۱۸۲	۱/۱۵۹		متوسط	پیوندهای خانوادگی
۱/۰۰۲	۱/۰۰۲		۱/۰۱۳*	۱/۰۱۳*		۱/۰۰۱	۱/۰۰۱			عرض از مبدأ
۱/۹۲۷*	۲/۰۹۷		۰/۹۷۰	۰/۹۷۲		۱/۶۷۵*	۱/۷۸۴*			خی دو
۱/۲۸۸*		۱/۵۲۹*	۱/۰۰۶		۱/۰۰۶	۱/۱۶۴*		۱/۳۲۶*		درجه آزادی
۰/۲۵۱*	۰/۲۲۱*	۰/۲۵۲	۰/۲۰۱*	۰/۲۰۰*	۰/۳۶۴*	۰/۰۷۰*	۰/۰۶۳*	۰/۲۱۵*		P مقدار
۲۱۰/۱۵۰	۱۹۳/۰۷۶	683/59	۳۶/۸۵۱	۳۶/۸۴۱	۰/۰۱۰	۶۷/۳۲۲	۶۲/۳۰۸	۲۰/۴۸۲		Nagelkerke RSquare
۹	۸	۱	۹	۸	۱	۹	۸	۱		Omnibus Tests
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۹۲۲	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		
۰/۱۷۷	۰/۱۶۴	۰/۰۵۲	۰/۰۳۶	۰/۰۳۶	۰/۰۰۰	۰/۰۷۳	۰/۰۶۸	۰/۰۲۲		

مستقل توان تبیین متغیر وابسته را نداشته‌اند. متأهلین، افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به مجلس اعتماد دارند. افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به مراکز و سازمان‌های خیریه اعتماد دارند. زنان، افراد با تحصیلات پایین‌تر و افراد با سنین پایین‌تر، به سازمان ملل متحد، بیشتر اعتماد دارند. به‌طورکلی می‌توان گفت که افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، اعتماد تعمیم‌یافته بیشتری دارند.

جدول ۶ نشان می‌دهد، متأهلین، افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به مساجد اعتماد دارند. افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به نیروهای مسلح اعتماد دارند. افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد در سنین بالاتر، بیشتر به دولت اعتماد دارند. افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به مساجد احزاب سیاسی اعتماد دارند. متأهلین، افراد با تحصیلات پایین‌تر، افراد با دین‌داری بالاتر و افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، بیشتر به مجلس اعتماد دارند. مدل اعتماد به سازمان‌های محیط زیست مدل قابل قبولی نبوده و متغیرهای

۵ بحث و نتیجه‌گیری

برخی مطالعات نشان داده‌اند که پیوندهای خانوادگی قوی‌تر، بر مؤلفه‌هایی مانند مشارکت سیاسی، اعتماد و یا توسعه اقتصادی که برای بقا در جامعه امروزی ضروری است، اثرات منفی داشته‌اند. بر اساس این در این تحقیق به بررسی تأثیر پیوندهای خانوادگی بر نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی مذکور پرداخته شده است. یافته‌های تحقیق نشان داده:

- پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر سطح درآمد خانوار و میزان امنیت شغلی افراد ندارد. اعتقاد به افزایش مالکیت خصوصی یا دولتی به‌طور معناداری متأثر از جنسیت، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، سن، دین‌داری و پیوندهای خانوادگی بوده است. افراد با پیوندهای خانوادگی قوی‌تر، معتقدند که مالکیت دولتی باید افزایش یابد. پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر تأمین نیازها توسط دولت یا مردم ندارد. پیوندهای خانوادگی تأثیر معناداری بر مفید یا مضر بودن رقابت ندارد و مفید یا مضر بودن رقابت به‌طور معناداری متأثر از جنسیت و سطح تحصیلات بوده است. پیوندهای خانوادگی و دین‌داری تأثیر معناداری بر تأیید یا عدم تأیید سخت‌کوشی در ایجاد موفقیت دارند. به‌طوری‌که افراد دین‌دارتر و افراد با پیوندهای خانوادگی قوی‌تر، بیشتر معتقدند که سخت‌کوشی موجب موفقیت می‌شود. براساس یافته‌های این مطالعه می‌توان گفت پیوندهای خانوادگی تأثیری بر این مؤلفه‌ها ندارد. این یافته‌ها، متفاوت با نتایج مطالعات برتراند و اسکوار (2006)، آلسینا و جولیانو (2010؛ 2011)، لیونگه (2011) است که نشان دادند پیوندهای خانوادگی اتکا به بازار را کاهش می‌دهد و توسعه خوب اقتصادی در کشورها یا مناطقی مشاهده می‌شود که افراد دارای روابط خانوادگی ضعیف‌تری هستند.

- پیوندهای خانوادگی با اشتغال زنان رابطه معناداری ندارد. یافته‌های این مطالعه، با یافته‌های

آلسینا و جولیانو (2010، 2011)، لیونگه (2011)، آلسینا و همکاران (2009)، آلگان و کاهوک (2005)، برتراند و اسکوار (2006) متفاوت بوده که نشان داده‌اند پیوندهای قوی خانوادگی، مشارکت زنان را کاهش می‌دهد.

- پیوندهای خانوادگی با علاقه‌مندی به سیاست، بحث سیاسی و با تعلق به احزاب سیاسی رابطه معناداری ندارد. پیوندهای خانوادگی با اقدامات اعتراضی، تظاهرات مسالمت‌آمیز و اعتصاب رابطه معناداری نداشته است. به‌طورکلی می‌توان گفت افراد با تحصیلات دانشگاهی و افراد با دین‌داری در سطح پایین‌تر، عملکرد سیاسی بالاتری دارند. بنابراین پیوندهای خانوادگی با مشارکت سیاسی که لزوم روابط دموکراتیک در جامعه است، رابطه معناداری ندارد. این یافته‌ها متفاوت با مطالعات آلسینا و جولیانو (2010، 2009)، جولیانو (2007)، بانفیلد (1958)، برتراند و اسکوار (2006) و تاد (1985) می‌باشد.

- پیوندهای خانوادگی با اعتماد میان فردی رابطه معناداری ندارد. پیوندهای خانوادگی با اعتماد به سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی رابطه مستقیم معنادار دارد. افراد با پیوندهای خانوادگی بالاتر، اعتماد تعمیم‌یافته بیشتری نیز دارند. بنابراین پیوندهای خانوادگی رابطه منفی معناداری با اعتماد که لازمه تعامل در دنیای مدرن است نداشته بلکه با اعتماد تعمیم‌یافته رابطه مثبت معنادار دارد. این یافته متفاوت با مطالعات گریف و تابلینی (2012)، آلسینا و جولیانو (2010)، ارمیش و گامبتا (2008)، بانفیلد (1958)، کلن (1990) گامبتا (1990) و همراستا با مطالعات روزنویگ و استارک (1989)، برتراند و اسکوار (2006)، آلسینا و فرارو (2002)، گایاسو و همکاران (2008)، دانیل و گیز (2016) دارد که معتقدند ناهمگونی قابل توجهی در بین کشورها در قدرت و حتی جهت این همبستگی است.

چنانکه گفتیم دانیل و گیز (2016) معتقدند باید در بیان تأثیر روابط خانوادگی، ناهمگونی بین کشوری در نظر گرفته شود. به اعتقاد ایشان، روابط

عضویت در یک گروه قومی می‌تواند انگیزه‌های فردی را در معاملات اعتباری شکل دهد و عدم پایبندی به تعهدات برای اعضای خانواده پرهزینه‌تر می‌شود. با قرض‌دادن به عضوی از گروه خویشاوندی، یک فرد می‌تواند تعهدی برای جبران متقابل، در قالب وام-های آتی ایجاد کند. نتایج داده‌های سطح خانوار غنا نشان داده که اجرای اجتماعی و عمل متقابل هر دو نقشی در تعیین دسترسی به اعتبار از اقوام دارند، درحالی‌که آن‌ها بر وام‌های بانک‌ها، تعاونی‌ها و وام‌دهندگان حرفه‌ای تأثیری ندارند.

با توجه به پیوندهای قوی خانوادگی در جامعه ما لازم است دولت در برخی بحران‌ها به کمک خانواده بیاید. چنانکه بنتولیل و ایچینو (2008) نشان دادند که چگونه کشورهای با پیوندهای خانوادگی متفاوت (ایتالیا و اسپانیا با پیوندهای خانوادگی قوی و ایالات متحده آمریکا و بریتانیا با پیوندهای کم‌تر قوی) با شوک‌های بیکاری مقابله می‌کنند. یافته‌ها با این دیدگاه که حمایت خانواده و دولت رفاه جایگزین یکدیگر در کاهش پیامدهای شوک‌های بیکاری می‌شوند، مطابقت دارد. به‌عنوان مثال شبکه خانوادگی در بریتانیا ضعیف‌تر از سه کشور دیگر است و برای مرد سرپرست خانوار که در بریتانیا بیکار می‌شود، سخاوتمندانه‌ترین مزایای بیکاری در بین چهار کشور دیگر در نظر گرفته می‌شود.

اصلاح در سیستم بازنشستگی نیز پیشنهاد می‌شود. گالاسو و پروفتا (2018) نشان می‌دهند که استحکام روابط خانوادگی به نوع سیستم بازنشستگی انتخاب شده توسط یک کشور مربوط می‌شود. جوامع تحت سلطه خانوادگی هسته‌ای مطلق (یا روابط خانوادگی ضعیف، مانند کشورهای انگلوساکسون) ظهور یک سیستم بازنشستگی را تسهیل می‌کنند که به‌عنوان یک شبکه ایمنی ثابت عمل می‌کند.

سنجش شاخص‌های پیوندهای خانوادگی، بررسی نسلی و جنسیتی پیوندهای خانوادگی، مطالعات طولی کمی و مطالعات کیفی در تأثیر پیوندهای خانوادگی بر اقتصاد، اعتماد و مشارکت

خانوادگی مستحکم تنها در کشورهای با درآمد بالا، بر مشارکت نیروی کار، اعتماد و تحرک جغرافیایی تأثیر منفی قابل ملاحظه‌ای دارد. این رابطه منفی، در سطوح پایین‌تر توسعه، از بین می‌رود و حتی می‌تواند معکوس شود. علاوه بر این، ممکن است ناهمگونی مشاهده شده از ارزش اقتصادی شبکه‌های خانوادگی در کشورهای توسعه‌نیافته ناشی شود. این نتایج اهمیت تأثیر مختلف و گاه متضاد روابط خانوادگی بر نگرش و رفتار را برجسته می‌کند. به‌عنوان مثال، آن‌ها بر نیاز به درک عمیق‌تری از روابط دقیق و مبادلات بین مؤسسات رسمی و غیر رسمی (مانند خانواده) تأکید می‌کنند. ایشان نشان داده‌اند که رابطه میان ارزش‌های خانوادگی و پیامدهای اقتصادی به سطح توسعه اقتصادی اجتماعی کشورها بستگی دارد. در کشورهای درحال توسعه اگرچه پیوندهای خانوادگی با کاهش مشارکت زنان در بازار کار همراه است، اما از سوی دیگر با ارزش‌های خانوادگی سنتی رابطه مستقیم داشته و درنهایت پیوندهای قوی خانوادگی از طرق مختلف مانند ازدواج یا ترتیبات زندگی، نقش کلیدی در ایجاد شبکه‌های با ارزش اقتصادی دارند و جبران نهادهای رسمی ضعیف‌تر را می‌کنند. به تعبیر دیگر خانواده به‌عنوان نهاد جایگزین عمل می‌کند. در این کشورها شبکه‌های خانوادگی می‌توانند نقش محوری در روابط اجتماعی و نیازهای اقتصادی افراد ایفا کنند. بنابراین تأثیر کلی روابط خانوادگی قوی همچنان در کشورهای مختلف بسته به سطح توسعه اقتصادی و نهادی آن‌ها دارد و به‌طور خاص، می‌توان انتظار داشت که تأثیرات مخرب روابط خانوادگی قوی بر رفتار اقتصادی در کشورهای کم‌ثروتمند و کشورهای توسعه‌نیافته وجود نداشته باشد. بنابراین در جامعه ما نیز پیشنهاد می‌شود از پیوندهای خانوادگی در راستای ایجاد شبکه‌های اجتماعی سودآور بهره گرفته شود.

چنانکه گفتیم فرارا (2003) در مقاله خود دو روش مکمل را پیشنهاد کرده است که می‌تواند در جامعه ما نیز کارآمد باشد. براساس مطالعه فرارا

سهم نویسندگان

مسئولیت انحصاری ایده‌پردازی و طراحی مطالعه، مقایسه‌ها، طبقه‌بندی‌ها و سنخ‌شناسی‌های روشی با هدف برجسته‌سازی مختصات روش تحقیق مورد بحث، تفسیر نتایج و تهیه این نوشتار با نویسنده است.

تعارض منافع

نویسنده اعلام می‌کند که هیچ‌گونه تعارض منافی در رابطه با این مقاله وجود نداشته و ندارد.

سیاسی با لحاظ کردن همچنین مقایسه استانی و قومی پیشنهاد می‌شود.

منابع مالی

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی مصوب مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور با عنوان "بررسی همبسته‌های اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی پیوندهای خانوادگی" می‌باشد.

منابع

جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی، ۱۱(۲۴)، ۱۶۸-۱۳۳.

doi:[10.22080/ssi.2024.27187.2200](https://doi.org/10.22080/ssi.2024.27187.2200)

مهدوی، محمد صادق و مدیری، فاطمه (۱۳۹۶). بررسی نسلی ارزش‌های پست‌مدرن خانوادگی و عوامل اثرگذار بر آن با تأکید بر نقش دین‌داری. *جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی*، ۴(۹)، ۱۸۷-۱۵۵.

doi:[10.22080/ssi.2017.1563](https://doi.org/10.22080/ssi.2017.1563)

Acemoglu, D., Johnson, S., & Robinson, J.A. (2001). The colonial origins of comparative development: An empirical investigation reply. *American Economic Review*, 91(5), 1369-1401. doi: [10.1257/aer.91.5.1369](https://doi.org/10.1257/aer.91.5.1369)

Alesina, A., & Ferrara E. L. (2002). Who trust others? *Journal of Public Economics* 85, 207-34. doi: [10.1016/S0047-2727\(01\)00084-6](https://doi.org/10.1016/S0047-2727(01)00084-6)

صانعی دره‌بیدی، منوچهر و رضایی، مهران. (۱۳۸۸). پژوهشی در «مسأله آدم اسمیت»: سازگاری یا ناسازگاری نظام اخلاقی و اقتصادی اسمیت. *شناخت*، ۶۱، ۱۲۷-۸۴.

<http://fa.journals.sid.ir/ViewPaper.aspx?id=226789>

صباغچی، مریم؛ عسکری ندوشن، عباس و روحانی، علی (۱۴۰۳). آونگ مراقبت، از تعلیق تا استمرار؛ یک مطالعه کیفی از مراقبان خانوادگی سالمندان در شهر یزد.

Alesina, A., & Giuliano, P. (2007). *The power of the family*. V NBER Working Papers 13051, National Bureau of Economic Research, Inc. <http://www.nber.org/papers/w13051>

Alesina, A., & Giuliano, P. (2009). *Preferences for redistribution*, NBER working paper, IZA DP No. 4056. <http://www.nber.org/papers/w14825>

Alesina, A., & Giuliano, P. (2011). Family ties and political participation. *Journal*

- of the European Economic Association, 9(5), 817-839.
[doi:10.2139/ssrn.1397173](https://doi.org/10.2139/ssrn.1397173)
- Alesina, A., Algan, Y., Cahuc, P., & Giuliano, P. (2015). Family values and the regulation of labor. *Journal of the European Economic Association*, 13(4), 599-630.
doi.org/10.1111/jeea.12121
- Alesina, A., Giuliano, P. (2010). The power of the family. *J Econ Growth* 15, 93-125. [doi: 10.1007/s10887-010-9052-z](https://doi.org/10.1007/s10887-010-9052-z)
- Alesina, A., Giuliano, P., & Nunn, N. (2013). On the origins of gender roles: Women and the plough. *The quarterly journal of economics*, 128(2), 469-530. doi: [10.2139/ssrn.1856152](https://doi.org/10.2139/ssrn.1856152)
- Alesina, A., Ichino, A., & Karabarbounis, L. (2009). *Gender based taxation of family chores*. Harvard University, mimeo. doi: [10.1257/pol.3.2.1](https://doi.org/10.1257/pol.3.2.1)
- Algan, Yann, & Pierre Cahuc. (2005). The roots of low european employment: family culture? *NBER international macroeconomics annual*, ed J. Frenkel and C. Pissarides, 65-109. Cambridge, MA: MIT Press.
<http://www.nber.org/books/fran07-1>
- Almond, G. A., & Verba, S. (1963). *Political culture: Political attitudes and democracy in five nations*. [Center for International Studies, Princeton University](https://www.princeton.edu/center-for-international-studies/). doi:
- [org/10.1515/9781400874569](https://doi.org/10.1515/9781400874569)
- Antecol, H. (2000). An examination of cross-country differences in the gender gap in labor force participation rates. *Labour Economics*, 7(4), 409-426.
[https://doi.org/10.1016/S0927-5371\(00\)00007-5](https://doi.org/10.1016/S0927-5371(00)00007-5)
- Banfield, E. C. (1958). *The moral basis of a backward society*, New York: The Free Press.
- Bentolila, S., & Ichino, A. (2008). Unemployment and consumption near and far away from the mediterranean. *Journal of Population Economics*, 21, 255-280.
doi: [10.1007/s00148-006-0081-z](https://doi.org/10.1007/s00148-006-0081-z)
- Bertrand, M., & Schoar, A. (2006). The role of family in family firms. *Journal of Economic Perspectives*, 20(2), 73-96. doi: [10.1257/jep.20.2.73](https://doi.org/10.1257/jep.20.2.73)
- Bisin, A., & Verdier, T. (2001). The economics of cultural transmission and the evolution of Preferences. *Journal of Economic Theory*, 97(2), 298-319. doi: [10.1006/jeth.2000.2678](https://doi.org/10.1006/jeth.2000.2678)
- Blekesaune, M. (2022). Does the nuclear family affect social trust? longitudinal evidence from germany. *European Societies*, 24(2), 111-128. doi: [10.1080/14616696.2021.1974511](https://doi.org/10.1080/14616696.2021.1974511)
- Cheng, W.Y., Cheung, R.Y., & Chung, K.K.H. (2021). Understanding adolescents' perceived social responsibility: The

- role of family cohesion, interdependent self-construal, and social trust. *Journal of Adolescence*, 89, 55-62. doi:
[10.1016/j.adolescence.2021.04.001](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2021.04.001)
- Coleman, J. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94, 95-121. <http://dx.doi.org/10.1086/228943>
- Coleman, J. S. (1990). *Foundations of social theory*. Cambridge: Harvard University Press.
- Daniele, G., & Geys, B. (2016). Family ties and socio-economic outcomes in high vs low-income countries. *The Journal of Development Studies*, 52(6), 813-823. <https://doi.org/10.1080/00220388.2015.1098630>
- Duranton, G., Rodríguez-Pose, A., & Sandall, R. (2009). Family types and the persistence of regional disparities in Europe. *Economic Geography*, 85(1), 23-47. <https://doi.org/10.1111/j.1944-8287.2008.01002.x>
- Ermish, J.; & Gambetta, D. (2008). Do strong family ties inhibit trust? ISER WP 2008-37.
- Ferna'ndez, R., & Fogli, A. (2006). Fertility: The role of culture and family experience. *Journal of the European Economic Association*, 4(2-3), 552-561. <https://doi.org/10.1162/jeea.2006.4.2-3.552>
- Ferrara, L. (2003), Kin Groups and Reciprocity: A model of credit transactions in Ghana, *American Economic Review*, 93(5), 1730-1751. doi:
[10.1257/000282803322655518](https://doi.org/10.1257/000282803322655518)
- Fukuyama, F. (1995). *Trust: the social virtues and the creation of prosperity*, New York: Free Press
- Galasso, V., & Profeta, P. (2018). When the state mirrors the family: the design of pension systems. *Journal of the European Economic Association*, 16(6), 1712-1763. <http://hdl.handle.net/10.1093/jeea/jvx046>
- Gambetta, A. (1990), *The Sicilian mafia*. Oxford UK: Oxford University Press.
- Gambetta, D. (1988). *Trust: Making and breaking cooperative relations*. Blackwell.
- Giuliano, P. (2007). Living arrangements in western europe: does cultural origin matter? *Journal of the European Economic Association*, 5(5), 927-952. <https://doi.org/10.1162/JEEA.2007.5.5.927>
- Glaeser, E., La Porta, R.F., & Lopez de Silanes Shleifer, A. (2004), Do institutions cause growth, *Journal of Economic Growth*, 9, 271-304. doi:
[10.2139/ssrn.556370](https://doi.org/10.2139/ssrn.556370)

- Glaeser, E., Ponzetto, G., & Shleifer, A. (2007). Why democracy need education? *Journal of Economic Growth*, 12 (2), 77-99.
<http://www.nber.org/papers/w12128>
- Greif, A., & Tabellini, G. (2012). The clan and the city: Sustaining cooperation in china and growth. *Journal of Economic Growth*, 9, 271-304.
<https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2101460>
- Guiso, L., Sapienza, P., & Zingales, L. (2006). Does culture affect economic outcomes? *Journal of Economic perspectives*, 20(2), 23-48. doi: [10.1257/jep.20.2.23](https://doi.org/10.1257/jep.20.2.23)
- Guiso, L., Sapienza, P., & Zingales, L. (2008). Social capital as good culture. *Journal of the European Economic Association*, 6(2-3), 295-320.
<https://doi.org/10.1162/JEEA.2008.6.2-3.295>
- Hout, M., & Rosen, H.S. (2000). Self-employment, family background, and race. *Journal of Human Resources*, 35(4), 670 -92. doi: [10.2307/146367](https://doi.org/10.2307/146367)
- Johnston, M. P. (2014). Secondary data analysis: A Method of which the time has come. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries (QQML)*, 3, 619 -626.
- Ljunge, M. (2011). Civic virtues, family ties, and political participation. In *Lisbon meeting on institutions and political economy*, 1-20.
<https://hdl.handle.net/10419/35418>
- Mahdavi, M. S., & Modiri, F. (2017). Generational analysis of postmodern family values and its determinants: With emphasis on the role of religiosity. *Sociology of Social Institutions*, 4(9), 155-187. [In Persian]. doi: [10.22080/ssi.2017.1563](https://doi.org/10.22080/ssi.2017.1563)
- North, D. C. (1981). *Structure and change in economic history*. Norton.
- Putnam (1993). *Making democracy work. civic traditions in modern italy*, Princeton-NJ: Princeton University Press.
- Rosenzweig, M.R., & Stark, O. (1989). Consumption smoothing, migration, and marriage: evidence from rural India. *Journal of Political Economy*, 97(4), 905-926.
<http://www.jstor.org/stable/1832196>
- Sabaghchi, M., Askari-Nodoushan, A., & Ruhani, A. (2025). The pendulum of care from suspension to continuity: A qualitative study of family caregivers for the elderly in Yazd, Iran. *Sociology of Social Institutions*, 11(24), 133-168. [In Persian]. doi: [10.22080/ssi.2024.27187.2200](https://doi.org/10.22080/ssi.2024.27187.2200)
- Sanei, M., & Rezae, M., (2010). A research in the “Adam Smith Problem” consistency or inconsistency of Smith’s ethical and economical system. *Shinakht*, 61(2), 84-127. [In Persian].
<http://fa.journals.sid.ir/ViewPaper.aspx?id=226789>

Tabellini, G. (2008). The scope of cooperation: values and incentives, *Quarterly Journal of Economics*, 123 (3), 905-950.

<https://doi.org/10.1162/qjec.2008.123.3.905>

Todd, E. (1985). *The explanation of ideology: family structures and social systems*.

Oxford [Oxfordshire]; New York, NY, USA: B. Blackwell.

Todd, E. (1990), *L'invention de l'europe*, Paris: Seuil.

Weber, M. (1904). *The protestant ethic and the spirit of capitalism*, New York: Scribner's Press.